

ARADI KÖZLÖNY

Adminisztrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 288.
1938. december 23., péntek.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Arad Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad.

Berlin:

Vladimir orosz nagyherceg, a cári ház jelenlegi feje és orosz trónkövetelő Németországban tartózkodik. A nagyherceg a karácsonyi ünnepeket rokonai körében tölti, azután Berlinbe utazik.

Beavatott helyről származó értesülések szerint a nagyherceg Hitler kancellárral találkozik Berlinben, esetleg Obersalzbergben. Ezek a jól értesültek úgy tudják, hogy fontos tanácskozások folynak majd le Hitler és a cári ház jelenlegi feje között.

A kiadott cáfolat ellenére erősen tartja magát a hír, hogy a tanácskozások a „Drang nach Osten” politikával állnak összefüggésben.

Pozsony:

A szlovák keresztény szakszervezetek küldöttségileg keresték fel Tiso miniszterelnököt, akit melegen üdvözöltek. A miniszterelnök válaszában kijelentette, hogy csak egy szakszervezeti központot fog megütni. A nem szlovák és nem keresztény jellegű szakszervezeteknek el kell tűnniük.

Budapest:

A Ciano gróf tiszteletére adott magyarországi vadászat alkalmával — miként azt a Wieso Warsawski jelenti — az olasz külügyminiszter hosszabb tanácskozást folytatott a budapesti lengyel követtel, esetleges varsói látogatásának előkészítéséről.

A mezőhegyesi vadászat tegnap délután ért véget és Horthy Miklós magyar kormányzó Ciano gróffal együtt visszatért Budapestre. Vad rendkívül bőven volt és a vadászat eredménye a következő: 3500 fácán, 400 nyúl, két róka s egy szalonka. A különvonat este fél 10 órakor érkezett meg Budapestre. Horthy kormányzó és Csáky külügyminiszter szívélyesen elbucsztak Ciano gróftól, aki az éjszakát a többi olasz vendégekkel együtt vasuti szalonkocsijában töltötte. Ciano és kísérete ma reggel 7 óra 21 perckor elhagyták Budapestet.

Ciano gróf budapesti tartózkodása folyamán személyesen adta át Csáky magyar külügyminiszternek meghívását, hogy látogasson el az olasz fővárosba.

A Reuter-ügynökség jelenti: Az olasz sajtó annak a nézetének ad kifejezést, hogy a budapesti tanácskozások következtében Magyarország kilép a Népszövetségből és csatlakozni fog a kommunistaellenes szövetséghez.

London:

Megbízható értesülések szerint Moszkvában döntő fontosságú utolsó megbeszélés folyt le csütörtökre virradó éjszaka Litvinov külügyi népbiztos és a moszkvai japán nagykövet között. Litvinov elutasította azt a japán kívánságot, hogy a Japán által bérelt 43. halászáti terület közül négyet engedjenek át végleg és a két ország közötti modus vivendire hivatkozott. Japán most már nem tárgyal többé az oroszokkal, hanem sürgősen összevonja a haditengerészet valamennyi egységét.

A „Yokumin” című tokiói lap szerint csütörtökön délelőtti minisztertanács volt, amelyen oly kijelentések hallatszottak, hogy a japán kormány a halászáti kérdések miatt visszahívja moszkvai nagykövetét és megszakítja a Szovjettel a diplomáciai viszonyt.

Átvette Grigore Gafencu a külügyminisztérium vezetését

Petrescu-Comnen, a távozó miniszter búcsúja és Gafencu külügyminiszter beszéde — A minisztertanács munkában

Bucuresti A kormány ma reggel minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy valamennyi miniszter jelentést tesz a folyó évben teljesített működéséről és a jelentést Miron Cristea pátriárka miniszterelnök elé terjesztik, aki azt egybefoglalva közös jelentés alakjában terjeszti előre Őfelsége elé.

Petrescu-Comnen búcsúja

A külügyminisztériumban ma folyt le egyébként Grigore Gafencu külügyminiszter beiktatása és ezalkalommal Petrescu-Comnen volt külügyminiszter a következőket mondotta:

— Miniszter ur, kedves kártársaim! Őfelsége a király újabb biznyságot tett legmagasabb bizalmának és fontos külföldi misszióval méltóztatott megbízni és ezzel az ezen minisztériumban lefolytatott működésem befejezést nyert. Tíz hónapra keresztül szerencsém volt az önök körében élni és csak önök tudják igazán működésemet. A külügyminiszteri tevékenység nem olyan, amelyet napról-napra a közvélemény elé lehet vinni és általában olyan tárgyalásokból áll, amelyeket tapintattal és főleg titoktartással kell lefolytatni. Csak a tárgyalások sikeres befejezése után lehet ezt a tevékenységet a közvélemény előtt feltárni, amikor a diplomáciai működést rend szerint a történelem terére tartozó siker koronázza. Magától értetődik, hogy nagy tartózkodással kell nyilatkozni a megvalósításokról, de annyit lehet elmondani, hogy mindaddig, amíg ennek a tárcának az élén álltam, a rendkívüli nehézségek közepette is a mi drága uralkodóknak szerencsés irányítása mellett az ország érdekeinek feleltünk meg. Ezen idő alatt semmit el nem mulasztottunk, hogy régi barátainkat megőrizzük és hogy új, életre való barátságokat kössünk, különösen szomszédainkkal. A nemzetközi összejöveteleken Románia szava teljes határozottsággal

hangzott el és mindenütt teljes komolysággal fogadták, ahol véleményét nyilvánította. Ennek a működésnek gyümölcsei rövidesen be fognak érni. Ha összegezni akarom a jelen pillanatban működésemet, akkor rámutatok, hogy dunai rezsimet állapítottunk meg, helyes módon szabályoztuk a kisebbségi kérdést és a nyáron, valamint az elmúlt őszön lefolyt európai válsághoz Románia olyan szerepet játszott, amelyre büszke lehet. Visszatekintek a hlédi és szaloniki egyezségekre és különösen arra, hogy a megfelelő keretek közé helyeztük a zsidókérdést és ez a keret nem lehet más, mint nemzetközi.

Ezután Petrescu-Comnen köszönetet mondott munkatársainak, majd így folytatta:

— Meg vagyok győződve arról, hogy ugyanolyan törekvéseket fognak kifejezni régi barátom, Gafencu minisztersége alatt. Nagy időket élünk, amikor mindannyiunk folytonos erőfeszítésére van szükség. Ebben a pillanatban ki kell fejeznem azt a szerencsés választást, amelyet Őfelsége Gafencu miniszter személyével kapcsolatban gyakorolt. Utódom tapasztalata, tapintata és tehetsége közismert és ezek a tulajdonságok már egymagában a siker kezességét jelentik.

A volt külügyminiszter ismételtén az egész minisztérium hűségét fejezte ki Őfelségével szemben majd utódjához fordulva ezeket mondotta:

— Önnek, miniszter ur teljes szívemből sikert és jó munkát kívánok.

Gafencu külügyminiszter székfoglalója

Ezután Grigore Gafencu külügyminiszter tartotta meg beszédét.

— Tíz éve annak, hogy nem minden megindultság nélkül léptem át ennek a minisztériumnak küszöbét. Ma ugyanez a megindultság vesztő rajtam, nem mintha ellávolodtam volna külpolitikai célkitűzéseimtől, mert hiszen aki az életemet követte, ismeri beszédeimet, a naponta megjelenő cikkeimet, tudja, hogy azóta is, mióta ezt a minisztériumot elhagytam, nem szüntem meg ugyanazt a célt szolgálni, mint önök és napról-napra teljes szívemből szolgáltam az ország ügyét és boldogulását. Ma számot adok magamnak az előttem álló nehézségekről és ezzel a felelősséggel szemben érzem Királyom és Hazám iránti szeretetemet.

— Uraim! Önök közül többet ismerek, mivel hogy együtt dolgoztam önökkel. Barátságos kérem önöket, hogy határtalan fegyelmekkel és törhetetlen munkával lássák el feladatukat, de még inkább hitet és hűséget kérek a küldetésem teljesítéséhez, amelyet Őfelségének a királynak és országának szolgálatában végzünk el a diplomácia békés harcában éppen úgy, mint a katonák küzdőterén, igazi lelkesedéssel. Köszönöm önöknek tiszta szívemből az elhangzott baráti szavakat, amelyeket hozzám intéztek.

— Engedjék meg, hogy nagyrabecsülésem kifejezzem, mert mint újságíró közelről követtem és csaknem mindig jóváhagytam az ön tapintattal teljes munkáját, melyet olyan jellemvonások biztosítottak, amelyeket egy nagy tapasztalatu diplomatában tisztelni lehet. Önnek miniszter ur sikerült, hogy Őfelsége magas és bölcs irányítása mellett az országot keresztülvezette a legzavarosabb időkben nemcsak, hogy megőrizte az ország politikai és erkölcsi vagyonát, hanem azt megerősítette és ez a legnagyobb dicséret, amit egy ország külügyminiszteréről mondani lehet. A mi országunk békés, de határozott politikát követ és maga körül az életviszonyokat a nemzetközi együttműködés alapján építi fel, ami egyben a nemzetközi összműködés támasza. A vágyom az, hogy ugyanilyen sikerrel tudjam Őfelsége, bölcs vezetésével munkámat folytatni, mert a bölcs királyi vezetés az ország külpolitikájának helyes irányát jelölte meg.

Ezután a külügyi államtitkár köszönetét fejezte ki a távozó miniszternek és Gafencu külügyminiszter a minisztérium tisztviselőinek munkakészségéről és támogatásáról biztosította.

Páris. (Rador.) A francia nagy lapok Gafencu külügyminiszterre történt kinevezésével kapcsolatban megállapították, hogy a választás igen

Jól sikerült, mert az új külügyminiszter, aki kitünő előképzéssel rendelkezik, nagyszerű érzékkel bír a realitások iránt.

A budapesti esti lapok első oldalán közlik Petrescu-Comnen lemondásának és Gafencu kinevezésének híreit. A Pester Lloyd hangsúlyozza, hogy az új külügyminiszter kitünő előképzéssel és széles látókörrrel rendelkezik. Mint újságíró tanujelét adta annak, hogy tökéletesen ismeri a közép-európai helyzetet. Cikkeiből kitűnik az is, hogy Magyarország iránt baráti érzelmekkel viselkedik. A magyar kormány németnyelvű hivatalos lapja azt várja, hogy Gafencu működése gyümölcsöző eredménnyel fog járni a Magyarországgal való politikai kapcsolatok terén. Az Esti Kurir ismerteti Gafencu pályafutását, a világháborúban szerzett kiváló érdemeit, valamint újságírói tevékenységét, mely abban merült ki, hogy állandóan hangsúlyozta a dunai államok együttműködésének szükségességét.

Az angol sajtó kitünő választásnak tartja Gafencu kinevezését. A lapok azt írják, hogy személyében rendkívül képzett és kulturált férfi került

a külügyminiszteri székbe. Az új külügyminiszter kifejezetten francia—angol barát.

Grigore Gafencu külügyminiszter kinevezésével kapcsolatban Chintbrice a Le Journalban azt írja, hogy a román külpolitika vezetésében beállott változás nem képez meglepetést, mert már egy idő óta köztudomású, hogy Carol király a külpolitikai szolgálat felújítására törekszik. Az új külügyminiszter személyének jellegzetessége éppen oly figyelmet érdemel, mint Petrescu-Comnen visszavonulása. Gafencu nem új ember, már volt külügyi államtitkár és a sajtóban futotta meg pályafutását. Több újságot igazgatott és a Timpul című lapnak a román sajtóban a legnagyobb elterjedtséget biztosított. Fiatal ember, 46 éves és volt leaderje a volt nemzeti parasztpártnak és ennek a pártnak tagjaként 1928-ban résztvett a Maniu-kormányban. Kifejezett védelmezője lett Nagy Románia hódításainak és ebben kell megtalálni annak igazi okát, hogy a választás reá esett.

Jól megborotválkozva jökedvü!

ROT BART

muald dr. városi főorvos, Moldovan Ioan dr. közközházi igazgató-főorvos, Curiac Ioan városi pénzügyi szolgálati főnök, Vlad Traian városi mérnök, Moldovan Silvius dr. ügyvédkamarai dékán, Martin B. Ioan lapszerkesztő, Vortan Mihai nyugalmazott kapitány, Anghel Stefan dr. volt polgármester, Chera Ioan ház tulajdonos, Hara Teodor polgármesteri titkár, Iancu Traian volt rendőrkezes nevei, a névsor további részéből pedig a következő neveket jegyeztük fel: Dr. Jegesi Károly városi főügyész, dr. Botiş Aurel munkáspénztári igazgató-főorvos, Antonescu Virgil bankigazgató, Laugier Henry ny. ezredes, volt prefektus, dr. Nichi Lazar kulturpalotai igazgató, Trimbitioni Traian iparügyi főfelügyelő, Tripa Mihai gépüzemigazgató, Sincal Eugen gépüzemi igazgató, Mutiu Traian ny. alezredes, volt rendőrkezes és még igen sokan.

Ujabb jelentkezések az egységpártba

A Frontba továbbra is az eddigi útemben folynak a jelentkezések. Ujabbán Urdareanu udvari miniszter, Mocsonyi fővadászmester, dr. Mumujanu, Stefanescu-Amza tábornok, Putescu mérnök, Dobrescu Demeter volt főpolgármester, Chirculescu, Cudalbu, Budarescu volt miniszterek, Fabius Stefan, az ismert kolozsvári ügyvéd, Modreanu ezredes és mások kérték felvételüket a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. Csatlakozását jelentette be a volt Bratianu Gheorghe-féle párt csaknem valamennyi számottevő tagja és a különböző szakmai szervezetek is sorra csatlakoznak a Nemzeti Ujjászületés Frontjához.

A diplomahamisítások ügyében elhalasztották a tárgyalást, mert az ügyész az eljárás kiterjesztésére tett indítványt

Bucuresti. A diplomahamisítások ügyében az Ilfovi vizsgálóbíróságon kedden tartottak volna tárgyalást. A tárgyalás megkezdése előtt Radovici ügyész kérte a vizsgálóbíró, hogy a tárgyalást halasszák el, mivel átvizsgálva az adatokat,

megállapította, hogy az eljárást más egyénekre is ki kell terjeszteni. Büntársakról van szó, akik jelentős szerepet töltek be ebben az ügyben. A lapok szerint nincs kizárva, hogy a vizsgálat kiterjesztése újabb meglepetésekkel fog szolgálni.

Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos elnökölt a Nemzeti Ujjászületés Frontjának kolozsvári első nagygyűlésén

A szamosi tartomány szakképviselői testületileg léptek be az egységes kormánypártba

Kolozsvárról jelenti az Aradi Közlöny tudósítója telefonon: A Nemzeti Ujjászületés Frontjának pártja erdélyi nagygyűlést tartott csütörtökön Kolozsváron. A délelőtti gyűlést az Operaházban tartották meg, amely ez alkalommal zenefoialsg megtelt és amelynek közönségét Erdély minden részéből különvonatok hozták Kolozsvárra. A gyűlést egyébként a Bucuresti-i rádió is közvetítette. Vaida-Voevod Alexandru királyi tanácsos elnökölt és ő vezette be nagyhatású beszédében a gyűlést. A királyi tanácsos beszédét azzal kezdte, hogy Európa csaknem valamennyi államában megalakult már az ugynevezett totális párt. Országunkban maga az uralkodó alapította meg a Nemzeti Ujjászületés Frontjának pártját, amely minthogy legfeljéről indult meg, valóban az egész ország megértésével találkozik. Vaida után Tilea Viorel szólalt fel, majd Hatieganu Iuliu, Dunca Eugen volt prefektus, Mosoiu Tiberiu és még sokan mások. A beszédek elhangzása után a nagygyűlés elhatározta, hogy Szamos-tartomány lakossága csatlakozik a Nemzeti Ujjászületés Frontjának pártjához.

Délután ismét gyűlés volt az Albina palotában. Ekkor a tartomány céhei jöttek össze, ugyan csak Vaida Alexandru elnökle mellett. A különböző képviselők; a magántisztviselők céhei, az iparosok, stb. elhatározták, hogy testületileg belépnek az új pártba.

Megkezdődnek Aradon a beiratkozások a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába

Csütörtök reggel, közvetlen Vlad Alexandru tábornok polgármester felhívásának megjelenése után, megkezdődött a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalához való csatlakozások bejelentése. Nagy számban jelentkeztek a beiratkozni óhajtó polgárok, akik csatlakozásukkal kívánják kifejezni azt a rokonszenvet, amellyel a Nemzeti Ujjászületés Frontjának megalakítását fogadták. A városháza kilencvenes számú szobájában vezetik a jelentkezők névsorát, amelynek első helyén Vlad Alexandru tábornok, Aradváros polgármestere áll. A polgármestert követően Bejan Romulus dr. és Riscutia Moise ezredes polgármesterhelyettesek nevei szerepelnek. A névsor további sor-

rendjén következnek: Lazar Vasile városi vezértitkár, Crasnic Eugen dr. városi közigazgatási szolgálati főnök, Ratiu Alexandru városi gazdasági szolgálati főnök, Coțoiu Ro-

Kémkedési pör Berlinben

Lelepleztek Svájcban egy táncosnókból álló kém szervezetet

Genéből jelenti a Rador: A svájci távirati iroda jelentése szerint Annemasse városkában, közel a francia határhoz kém szervezetet lelepleztek le.

A kém szervezet vezetője egy nő volt, Virginia Capt táncosnő és a másik 8 személy közül három táncosnő és öt férfi. A rendőrség sok írásbeli bizonyítékot talált az elfogott kémek lakásán.

Berlinből jelenti a Rador: Tegnapp hirdettek

ítéletet a Bécsben leleplezett kémkedési ügyben, melynek 11 vádlottja volt. A vádlottak közül öt embert két-két évi fegyházra és nyolc-nyolc évi súlyos börtönre ítélték. Az elítéltek minden három hónapban egy napot a csupasz földön kötelesek aludni.

Négy vádlottat 16—16 hónapi börtönre ítélték. A vádlottak közül azokat, akik az osztrák hadsereg tagjai voltak lefokozták.

Aranycsempészeket tartóztattak le Kürtösön

Egy máramarosi kereskedő és egy bucaresti-i ügyvéd a csempészek között

A „Capitala” jelenti: A rendőrség nagy-szabású csempészt leleplezett le, amivel kapcsolatosan a legveszedelmesebb szigetvidéki csempészbándát tették ártalmatlanná. A nyomozás eddigi adatai szerint egy Loevy nevű kereskedő vásárolta össze az aranyat, amit Ion Dobrea bucaresti ügyvéd és másik két fővárosi egyén csempészt át a határon. Az ügyvédnek és két társának szabályszerű utle-

vele volt s hogy a határon túlra történő „kitrándulások” biztosan sikerüljenek, bevonták az „üzletbe” Sterian bucaresti rendőrtisztet is. A banda tagjai Decebal határállomáson, illetve Kürtös község piacán találkoztak. Itt történt meg az arany átadása s az utasításokat is itt adták meg azoknak, akik az aranyt külföldre utazták. A letartóztatás is Decebalon történt.

Corso karácsonyi műsora:

Alexander's Ragtime Band (Ujvilág hajnalán)

IRVING BERLIN zenéje. HENRY KING rendezése. A filmben csupa humor, zene, dal, vig katonai élet és szerelem van. Főszereplők: A közönség kedvencei: TYRONNE POWELL, ALICE FAYE, DON AMECHE. Jegyelőjegyzés a mai naptól d. e. 11-től. Tel.: 2065

CORSO Ma: 5, 7.15 és 9.15, szombaton; 8 és 5 órakor.

Charlie Chan utolsó kalandja Montecarloban

W ARNER O L A N D főszerepében. Szenzációs detektívfilm. — Egy rejtélyes gyilkosság, amely meglemeleti egész Montecarlót

Földcsuszamlás miatt**Nagy késéssel érkeztek meg a Bucurestiből jövő vonatok Aradra**

Csütörtökön hírek terjedtek el Aradon arról, hogy a Bucuresti—Budapest között közlekedő nemzetközi gyorsvonatot Predeal környékén szerencsétlenség érte. Ezt a hírt látszott alátámasztani az a körülmény is, hogy az a vonat, amelynek Bucurestiből csütörtök délelőtt 9.35-kor kellett volna megérkeznie Aradra, nem jött meg.

Az aradi állomásfőnökség csak annyi felvilágosítással szolgált, hogy a fővárosból jövő vonatok nagy késéssel érkeznek, mert a vonal megrongálódott. Az izgalmat fokozta még az a körülmény is, hogy az 1.50-es vonat sem jött meg a fővárosból. Az izgalom csak akkor enyhült, amikor az a vonat, amelynek délelőtt kellett volna Aradra érkeznie, délután 5.25-kor végre befutott Aradra, míg a délutáni vonat este 7.40-kor érkezett meg az aradi pályaudvarra. Az utasok beszámolták a késés okáról és elmondották, hogy Predeal előtt, Tömös közelében földcsuszamlás történt és a vasúti pályatest erősen megrongálódott. A vonatokat ezért leállították és a javítási munkálatok órák múltán készültek el. Ezért csak azután folytathatták a vonatok utjaikat.

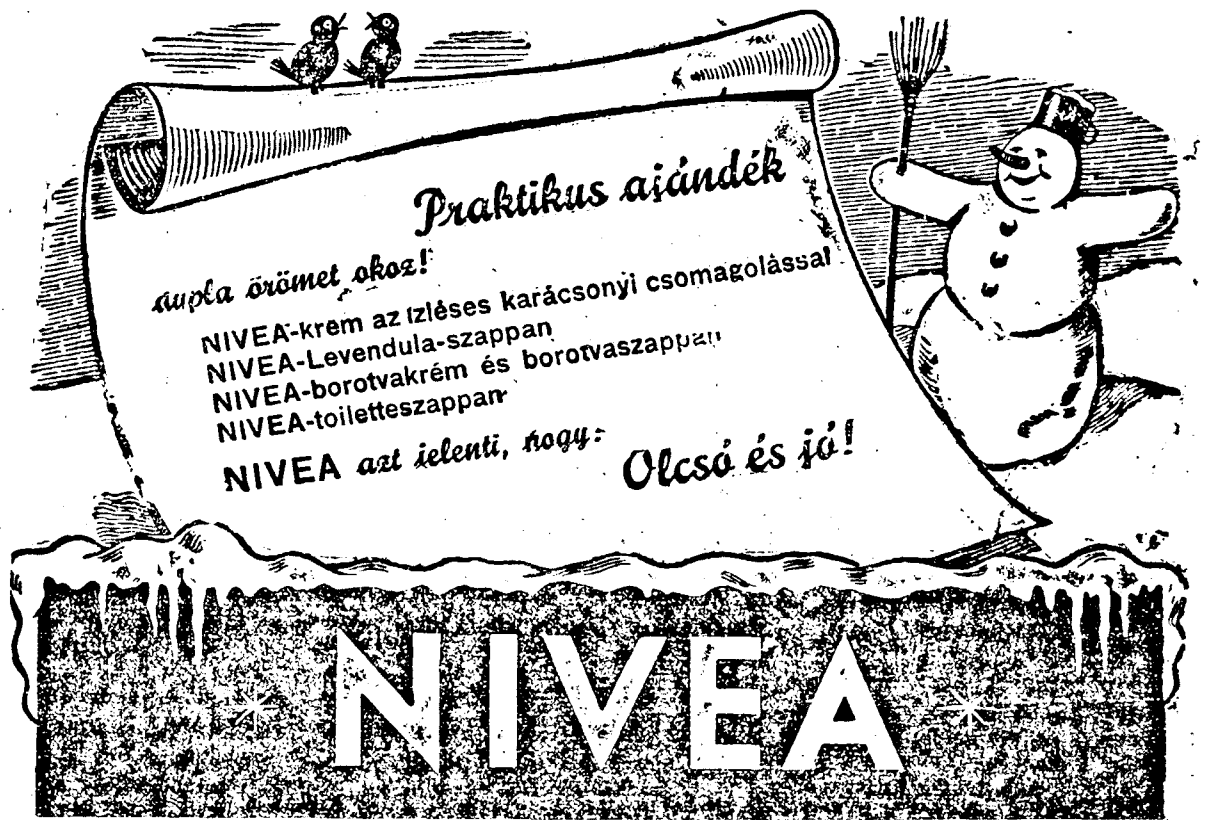
Elhalasztotta a törvényszék a Grummer-féle trafikbetörések ügyének tárgyalását

Az aradi törvényszék negyedik tagozata ma érdekös ügyet tűzött ki főtárgyalásra. A nyolc betöréssel vádolt Grummer Ferenc állott a törvényszék előtt, aki mint közfoglalt, több aradi trafikba követett el betörést, azonkívül számos magánost is megkárosított. A délelőtti tárgyaláson Bleyer trafikos, az egyik károsult jogtanácsosa, dr. Várnai Miklós kifogással élt, miután a „Paza de Noapte” őrzővállalat nem vonták be a perbe. A törvényszék rövid tanácskozás után úgy döntött, hogy az ügyet délután mégis letárgyalja.

A délutáni tárgyaláson elsőnek Grummer Ferencet hallgatták ki, aki két betörést ismer csupán be. Az egyik a Bleyer dohánytőzsdében történt betörés, amelyre — szerinte — Iovescu Ioan aradi trafikos oktatta ki, miután ennek elpanaszolta, hogy nincs pénze és nincs munkája. Iovescu Ioan kihallgatása alkalmával tagadta, hogy tudott volna a betörésről. Neki — mondotta — átadott megörzés végett Grummer egy csomagot, de miután hallott a betörésről, a csomagot elégette, ekkor vette észre, hogy römikártya és dohányárú van benne. Cociulescu Athanasz, az őrzővállalat igazgatója terhelő vallomást tett Iovescu nézve, majd több lényegtelen tanuvallomás hangzott el. Közben érdekes jelenetre adott alkalmat Gherman Dante dr., Grummer védőjének a tanukhoz intézett néhány keresztkérdése. Végül is a törvényszék újabb tanuk beidézése miatt a tárgyalást folytatólagosan február 9-re tűzte ki, azonban az a dátum, tekintve, hogy kiesik az előírásos 30 nappól — valószínűleg megváltozik.

Hatszáz ezer leies valutacsempészést lepleztek le a borsói határon

A borsói határállomáson tegnap reggel nagyobb szabású valutacsempészést lepleztek le a hatóságok. Az utóbbi időben ugyanis feltűnt a határállomáson szolgálatot teljesítő közegeknek, hogy a 8103-as rendszámú bucurestii gépkocsi, amely dr. Pop Cornel fővárosi ügyvéd tulajdona, sűrűn megy ki az országból. Ezért megfigyelés alá vették az autót, amely tegnap ismét külföldre igyekezett. A vámfőnök és a sziguranca emberei feltartóztatták az ügyvéd gépkocsiját, amelyben csak Schuszter Rudolf soffőr ült. A kocsi átkutatása során a karosszéria és a benzintartály között egy pléhdobozt találtak, amelyben hatszáz ezer lei értékű nemes valuta volt elrejtve. A soffőrt nyomban őrizetbe vették. Kihallgatása során kijelentette, hogy neki semmiféle tudomása sem volt arról, hogy a kocsi valuta van elrejtve. Ő a Párisban tartózkodó ügyvéd után akart menni, hogy azt haza hozza s kijelentette, hogy ő senkitől semmiféle utasítást nem kapott arra nézve, hogy valutát csempésszen ki.

Huszonötezer leit küldött Aradvárosának segélyezési célokra Őfelsége II. Carol király**Vlad Alexandru tábornok-polgármester köszönő távirata**

Csütörtökön értesítés érkezett a királyi udvarnagyi hivataltól Aradváros polgármesteri hivatalához, hogy Őfelsége II. Carol király 25.000 leit adományozott az aradi nyomoronyhitő kezdeményezés támogatására. Ez az összeg és ez a királyi gesztus olyan lendületet ad a város vezetősége által megindított akciónak, amelyre nem is számítottak. Aradváros polgármestere és azok, akik mellette állottak, amikor a karácsonyi segélyező mozgalmat megindította, nem remélhette, hogy az országvezetés és gondjai közepette Őfelsége a király felfigyel jóságára és maga siet el-sők között az aradi nélkülözők segítségére.

A megható gondoskodást a következő távirattal köszönte meg Aradváros közönsége nevében Vlad Alexandru tábornok polgármester:

— „Engedje meg Felséged, hogy Aradváros lakossága nevében kifejezzem Felségednek a lakosság és a szegény gyermekek részére nyújtott adományért, amely valóban felemelő cselekedet és igazi királyi segítség, legmélyebb köszönetemet, biztosítva Felségedet legmélyebb alattvalói hódolatomról. Felségednek ezton tolmácsolom legmélyebb érzéseinket, boldog ünnepeket kívánva. Isten éltesse Felségedet!”

Calinescu belügyminiszter elismerését fejezte ki a prefektusok munkája iránt

Bucurestiből jelentik: A Romania című lap írja: A belügyminiszteriumban tartott kormányzósági értekezleten beterjesztették Calinescu belügyminiszter elé azokat a jelentéseket, amelyek az új közigazgatási törvény al-

kalmazása óta a gyümölcsöző eredményekről számolnak be. A községi, járási, városi és megyei közigazgatásban a tisztesség szelleme és a közérdek szemelőtt tartása uralkodik. Calinescu belügyminiszter felkérte a jelenlévő tartományi kormányzókat, hogy nevében fejezzék ki köszönetét a vármegyei prefektusoknak azért a megértésért és odaadásért, amellyel a közigazgatási törvényt a helyi gazdasági szempontok figyelembevételével alkalmazták.

Praktikus ajándékok:

Harisnya, kötöttáru, retikül

BÁRSONY

áruházban szerezhetők be legelőnyösebben

Ezer embert tartóztattak le kémkedés miatt Irunban

Párisból jelentik: A Journal jelenti, hogy az iruni kémkedéssel kapcsolatban a nemzeti Spanyol országban több, mint 1000 letartóztatást hajtottak végre. A nemzeti kormány igen nagy fontosságot tulajdonít azoknak az okmányoknak, amelyeket az iruni pályaudvaron az angol diplomáciai futár csomagjában foglaltak le. A lefoglalt okmányok a lerodai harctérre vonatkoztak. A sansebastiani angol kereskedelmi attasé, akinek csomagjában a fontos iratokat megtalálták, a spanyol nemzeti hatóságok letartóztatták.

URANIA premiermozgó TEL: 12.82

Az eddig készült leglátványosabb zenés-rend

Ziegfeld, a nők királya

Luise Rainer, Myrna Loy, William Powell, Virginia Bruce

Az 1938-as karácsony nagy eseménye!

Jeanette MacDonald és Eddy Nelson

legújabb és legszebb filmje

„Nyugat lánya”

David Belasco színháza után. Zene: Puccini.

Rendezte: Robert D. Leonard, az „Orgonavirágzás” rendezője.

Hogyan él egymillió kétszáz ezer ember az ostromlott Madridban?

Agyuk dörgése és gránátok robbanása közben száznál több mozi és husz színház játszik — Téglákból épített bástyasor választja el a várost a tűzvonaltól

Marseille. Madridból jövök, abból a városból, amely nem mindennapos évfordulót ült meg a napokban: most volt két éve, hogy falainál megtorpant Franco előnyomulása s azóta a város harc-térre változott. Az arcvonal, északnyugatról jövet, átszeli a Mansanares folyót, éles szögben vág át az Egyetemi Negyeden, a Segovia-kapunál visszszakanyarodik a folyó túlsó oldalára és a város délnyugati csücskét megkerülve, délkeleti irányban megy tovább.

Hús, tészta, cukor: ismeretlen fogalom

A város berendezkedett a háborúra. A lakosság megszokta az ágyudörgést, tudja hogyan kell „fedezni”, ha lecsap a gránát, állandó készenlétben él. Katonák és polgárok összekeverednek. Egyetlen határvonal a „Hinterland” és a „harc-

hanem, hogy elsőrendű, bombamentes, összkomfortos menedékekkel rendelkeznek.

A „front” két kilométernyire van a város főterétől, a Puerta del Sol-tól. A szabadságos katonák — hetenként átlagban egy nap „kimenőt” kapnak — villamoson döcögnek vissza a tűzvonalba. A gyönyörű, 1936-ban befejezett Egyetemi Negyed fele a védők, fele a támadók. Az egyes pavilonokat földalatti árkok kötik össze, az orvosi kar főépületében alig husz méternyire vannak az ellenfelek egymástól. A laboratóriumokat kötözöhelyekké, a mosdóhelyiségeket konyhákka alakították át, a nagy díszterem karzatfalába lőréskeket vágtak. Vakondok-háború ez, aknákkal és ellenaknákkal, akár a Doberdón, vagy a San Michelen, de a lövészárkokba városi telefon vezet és a harcosok esténként elbeszélgetnek a városban

COLUMBIA RÁDIÓK KÉPVISELETE
BLAUPUNKT 1939. ÉVI TIPUSOK,
MINERVA GYÁRI ÁRAKON
HELIUM NAGY VÁLASZTÉKBAN, KÖNYŰ FELTÉTELEK
KALMÁR JÓZSEFNÉL
 ARAD, STR. BRATIANU 1. SZÁM

tér” között az a téglákból épített bástyasor, mely átszelve a Pablo Iglesias-sugárat és a többi, az Egyetemi Negyed felé vezető főutvonalat, elkülöníti az ugynevezett hadterületet a „békés élet” színhelyétől. De ezen a védőgáton nyílásokat hagytak a villamosok számára, melyek tovább közlekednek, jóformán a futóárkok határáig.

Madrid arca tele van sehelyekkel. A gránát-tölcseréket nincs idő betemetni, új lecsapódások támadnak a helyükben. A kövezet szétvett kockáiból foltozzák meg a házakat. Az egész városban nem akad egyetlen ép ablak; a legtöbb lakás nyílásait vastag kartonpapírral ragasztják be és elfüggönyözik. A forgalom a földalattira és a földfeletti villamosra korlátozódott; a gépkocsikat leállították, részint mert a benzin a hadseregnek kell, részint mert a hepe-hupás uttesteken ugysem lehetne velük közlekedni. A szállodák kórházakká alakultak át. A magánpalotákból kaszárnyák, vagy hivatalok lettek. A gyalogjárókon hóm-pölyög a nép; az élelmiszerüzletek előtt hosszú sorok várnak a legyek ellenében kiosztott élelmiszerekre: a kenyérré, lencsére, babra, vagy tökehalra. A hús, tészta, cukor ismeretlen fogalom. Az élelmiszerutánpótlás a legégetőbb kérdés. Közmondássá lett, hogy a becsületes madridi testületnek legalább husz százalékát adta le az ostrom kezdete óta. És Madridnak, a külföldön elterjedt hírekkel ellentétben, mégis több lakosa van, mint valaha. A kiadott rendeletek ellenére, csak nagyon kevesen követték a kormányt Valenciába és helyüket hősegesen betölti a környékről hemenekülő négyszáz ezer parasztember. Így történetesen, hogy Madridnak ma 1.200.000 lakosa van.

Villamoson a tűzvonalba

Mindenütt tovább folyik az élet. A kirakatok üresek, a legtöbb üzlet bezárt ugyan, de azért homokzsáktorlaszok mögött nyitva tartanak a gyógyszertárak, a borbélyok, sőt — Uram, bossz! — a divatműhelyek is. A virágáruslányok ma is énekelve kínálják az ősz fonnyadó bokrétaikat. Sok templomból muzeum lett s a Prado kincselnek se híre, se hamva. (Egyesek szerint már Párisban vannak.) Az iskolákban a pincékbe helyezték át a tantermeket s így tanítanak. Egyáltalán: a jól felszerelt légóntalmi pince a legnagyobb fényűzészámba megy; aki büszkélkedni akar, nem azt mondja, hogy hatszobás lakása van,

lakó csalátagjaikkal. „Csókollak, Carmen, nem, még nem haltam meg.”

Este Madrid még különösebb, mint napközben. Minden rést fekete szövet, vagy papiros fed, de ebben a lefojtott sötétben, a falak mögött, milliónyi ember virraszt. Az alvás kiment a divatból, a lehető legcsekélyebbre csökkent. Kevesen maradnak otthon; száznál több mozi és husz színház játszik zsúfolt házak előtt. Voltam a „Zarzuella” revüszínházban: a „Páris Minuit” (Éjféle Páris) című látványos játékot adták, pazar díszletekkel, gyönyörű nőekkel, elsőrendű zenekarral — csak éppen petróleumlámpák fénye mellett. Ha néha lecsap egy-egy bomba, az sem riasztja el a nézőket. A multkoriban a „Prado”-mozi első délutáni előadásán egy repülőtorpedó vágott be a közön-

Karácsonyi olcsó vásár!

Selyemharisnya, férfi és gyermekharisnyák, reformok, szetter, keztű és téli trikódruc

Bogyó-nál olcsón
 Corso-mozi mellett

Lelkes munkával folynak a Magyar Bál előkészületei

Mint minden esztendőben, úgy az 1939. évi Magyar Bál iránt is városszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg. A báli évad leghangulatosabb mulatsága január 7-ikén lesz a Fehér Kereszt szálloda gyönyörűen felszített termeiben. Az idei báli évad magyar társadalmának mulatságát ez alkalommal is a régi bálók hangulatához híven rendezik meg: 16 ifju pár tánca nyitja meg a mulatságot, amelyen nem csak a magyar, hanem a többségi társadalom képviselői is megjelennek.

A 16 ifju leány és fiatalember már hetek óta gondosan készül, hogy a báli megnyitó tánc a „körmagyar-tánc” a legszinompásabb és a leglátványosabb legyen. Az 1939-iki január 7-iki Magyar Bál nyitópárjai:

Alföldi Ica, Sándor Gyula. — Gantner Manel, Kaufmann. — Hendl Ili, Dobrossy Károly. — Jávorszky Baba, Zatureczky. — Tarnóczy Éva, Timár József. — Varga Piri, Galhács István. — Nagy Manyi, Farsang Dezső. — Végh Joll, Pintér Lajos. — Mitykó Mici, Molnár Ferenc. — Muszkatal Rózi, Horváth Szabolcs. — Tóth Jolán, Szeredy Emil. — Bereczky Sári, Gábor Lajos. — Fischer Csöpi, Erdélyi Emil. — Szabó Györgyi, Marksteiner József. — Alker Piri, Bereczky Imre. — Menczer Irén, Régnér Dániel. A táncot tanítja:

Bidikulók, pénz-tárcák, berendezett kazetták, bőröndök és aktatáskák a legszebb karácsonyi ajándék
KRAMAROVICS
 bőröndösnél, Plata Avram Iancu 3. sz.
 Conaum tag Inlesnirea tag.

ség közé, Harminc sebesült, hét halott! — és a következő előadás megint zsúfolva volt. A jegyesedök alig bírták eltüntetni a vérnyomokat, név- és rongyokkal, homokkal, hamuval. A Vörös Kereszt nagy társasvárosója november másodikán, hasonlóan tömeghaláljal végződött. Másnap mégis megismételték.

Akik nem akartak elmenekülni

Ez döbhent meg az idegent a legjobban: életnek és halálnak, békének és háborúnak ez az el- képesztő közelsége, egymásba illeszkedése, összevegyülése. Megkérdeztem nem egy madridit, miért nem menekült el, hogy tud itt maradni a pus kaporfüstben, ágyudörgésben, gépfegyverropogásban, a Végzet szárnya alatt? A vállukat vonogatták. Majd mindegyik ugyanazt a választ adta:

— Hová mennék? Itt az otthonom. A fiam, (vagy a testvérem, férjem, vőlegényem) itt harcol mellettem. Jobb ez így.

Elutazásom előtt pár órával, a Gran Vía-n, megbarátkoztam egy rongyokba burkolt, kísértetiesen sovány, villogószemű, négy-öt éves rajkóval. Adtam neki a magammal hozott mézcsukor maradékából. Mohón kapott utána, falta, szopogatta s közben felelgetett kérdéseimre is.

— Tudod-e, mi az a béke? — szegeztem neki végül.

Felnevezett és teli szájjal válaszolta:

— Mondják, hogy létezik. De én már nem emlékszem rá. A. S.

Szeretett édesanyánk

Schillinger E. Józsefné

hirtelen elhunyt. Pénteken, december 23-án d. u. 3 órakor temetjük a régi zsidótemető halottasházából.

(Minden külön értesítés helyett.)

Schillinger család.

PENSIOBAN
 lakás és teljes ellátás nem kerül többbe, mint szállodába egymagában a szoba
Ha Budapestre jön, lakjon a Belvárosi Pensióban
 IV., Veres Pálné-uca 10., félmelet,
 a Belváros szívében.
 Hideg-melegvíz, központi fűtés, kiváló kiszolgálás

Január 7-én MAGYAR BAL a Fehér Keresztben

TELEFUNKEN

egy fogalom a rádiótechnikában!

Készülékek már 2.500 leitől,

Supergépek már 9.500 leitől.

Legkedvezőbb fizetési feltételek!

Jó minőséget biztosít a világhírű név

TELEFUNKEN

Egyedárusítás: *Radio-Lux, Hermann Schuller*

Arad,
Bul. Regele Ferdinand 17.
TELEFON: 26-43.

Kétévi börtönre, pénzbírságra és hatévi politikai jogvesztésre ítélte Scheffler Ferenc nagyvárad kanonokot

a kolozsvári katonai törvényszék

Kolozsvár. Az itteni katonai törvényszék csütörtökön tárgyalta le dr. Scheffler Ferenc nagyvárad kanonoknak, a Magyar Lapok és a Néplap igazgatójának ismeretes bűnperét. Mint emlékeztetes, dr. Scheffler két héttel ezelőtt Budapestre akart utazni és a Nagyvárad közelében lévő biharpüspöki-i határállomáson a határrendőrség átvizsgálta csomagjait, miközben irattáskájában 5 darab vasgárdista röpiratot s azonkívül különféle feljegyzéseket találtak. A kanonokot letartóztatták, majd átadták a kolozsvári katonai törvényszéknek.

A hadbírószak délután fél 6 órakor hirdette ki az ítéletet, amelyben bűnösnek mondotta ki dr. Schefflert, az állam biztonsága ellen elkövetett bűntettben és ezért 2 évi börtönre, 10.000 lei pénz büntetésre és politikai jogainak 6 esztendőre való felfüggesztésére ítélte őt. Scheffler fogságban maradt.

A város pénzügyi szolgálatának felvilágosítása az új 5 százalékos városi lakbérleti adóról

A háztulajdonosok szindikátusának érdeklődésére küldött válasz részletei.

Az aradi háztulajdonosok szindikátusa a város által ujonnan bevezetett 5 százalékos lakbérleti adó ügyében felvilágosításért fordult a városvezetéshez, amire most adta meg a választ a város pénzügyi szolgálat. Megállapítja ez a válaszirát, hogy az 5 százalékos városi adókötelezettség általánosságban a város valamennyi bérelőjére vonatkozik, amint azt az 1936. június nyolcadiki pénzügyi szabályrendelet első szakaszának tizedik paragrafusában az 1938. október huszonkettedik pénzügyi szabályrendelet kilencedik szakasza előírja. Mindkét szabályrendelet alapja az 1936., illetve 1938. évi közigazgatási törvény. Ennek értelmében az 5 százalékos illetéket csak azok kötelesek az általuk fizetett lakbér után leróni, akikre az előző szakaszok intézkedései nem rónak más, ugyancsak ilyen természetű adóterhet. Ez azt jelenti, hogy az öt százalék fizetésére nem kötelezhető olyan bérlők, akik az említett szabályrendeletek egyéb szakaszai alapján, a bérlemény után már adóterhet viselnek. Olyan lakó például, aki lakásából egy, vagy több butorozott szobát ad albérletbe, az öt százalékot csak azon lakásrész után köteles megfizetni, amelyet maga foglal el, azok a lakásrészek pedig, amelyeknek albérleti összege után már 15 százalékos adót fizet, nem számítanak. Viszont az albérlet ebben az esetben bérlőnek számít s neki magának kell megfizetnie az általa elfoglalt lakásrész bérleti összege után 5 százalékot. Mindezekből megállapítható — hangsúlyozza a háztulajdonosoknak adott válasz — hogy egyetlen bérlő sem kötelezhető 20 százalékos városi adóilleték fizetésére az általa elfoglalt bérlemény után. Ugyanígy magyarázandó a város vonatkozó rendelete abban az esetben, ha üzlettel összefüggő lakásról van szó. Ilyen esetekben az 5 százalékos városi lakbérleti adó kizárólag a lakás céljaira igénybevett helyiségek után fizetendő, mert a műhelyre, vagy üzletre olyan illeték alkalmazandó, amely megelőzi az 5 százalékos lakbérleti adót.

A felvilágosításul küldött válaszirátot Vlad Alexandru tábornok polgármester, Lazar Vasile városi vezértitkár s Curia Ioan, a pénzügyi szolgálat vezetője írták alá.

Elhangzott az ítélet a budapesti autósbanditák bűnügyében

Felmentette a bíróság a bűnrészeséggel vádolt budapesti orvost

Budapestről jelentik: A törvényszék ma ítélt az autósbanditák ügyében. A vádirat szerint Sally Sándor rovoftmútu kereskedősegéd hónapokkal ezelőtt több társával együtt bandát alakított és dr. Wieser Ervin kőbányai orvos a banda rendelkezésére bocsájtotta az autóját. A banda tagjai a rablott holmikat az orvosnál rejtették el és állítólag az orvost a rablott holmiból részesítették is.

A tárgyaláson a rablóbanda több tagja beismerő vallomást tett. Dr. Wiesner Ervin elmondot-

ta, hogy Sallyt, mint volt betegét ismerte és ajánlotta neki, hogy vegye meg részletfizetésre az autóját, mert ő ujat akart vásárolni. A volt kereskedősegédet rendes embernek ismerte. Sejtelmésem volt a holmik eredetéről. A törvényszék Sallyt 3 évi fegyházra, Fulner Rezső nevű társát 4 évi fegyházra, két másik bűnsegédjét kisebb börtön büntetésre ítélte, míg a bűnper 8 másik vádlottját, köztük dr. Wieser Ervint felmentette a bíróság bizonyítékok hiánya címén. A törvényszék elrendelte a felmentettek azonnali szabadlábrahelyezését.

Karácsonyi ünnepek Aradon

Ajándékosztó karácsonyi ünnepélyek folytak le Aradon: a város társadalmának minden jótékonyági és hitbuzgalmi egyesülete versenyzett, hogy ki szerezzen nagyobb karácsonyi örömet a szűkölködőknek, a szegény gyerekeknek. A görög keleti, görög katolikus, a Patronaj egyesület jótévi, a Szociális Misszió Társulat már napok óta osztogatják ruha, cipő és élelmiszer csomag ajándékait, a kongreganista leányok pedig a szegények lakására vitték el az ajándékcsomagokat. A református és evangélikus, az izraelita egyházak jótékonyági egyesületei is ruhával, cipővel és élelmiszerrel látták a szegényeket, ezzel enyhítve a téli nyomort.

*

Hangulatos karácsonyfa ünnepeket tartottak csütörtökön délután az evangélikus templomban. Az Ur asztala előtt hatalmas, diszes karácsonyfát állítottak fel, amely alatt mintegy kétszáz színes papírba csomagolt szeretet csomag volt. Az ajándékok kiosztása előtt a középiskolás és elemista növendékek műsora gyönyörködtette a résztvevőket.

Karácsonyi verseket és jeleneteket adtak elő: Páll Zoltán, Répásy Anna, Ráskay Attila, Tamás Csathó Mária, Komlód János, Genetay Kató, Likercz Sándor, Szénási Irén, Cibrig Erzsébet, Kővági Mihály, Schofenauer Mária, Szöke Imre, Zabos Rozália, Dromkó Anna, Strung Fülöp, Karlacsik Márta, Weisz Irma, Tóth Gizella, Kleits Zsófia, Horváth József, Molnár Ilonka, Török Árpád, Varga Irén, Decsov Ilona. A műsor lefolyása után a gyerekek között kiosztották a szeretet csom

Vaddisznó
érkezeit. — Kapható
HOFFMANN
csemegeüzletében, Arad, Avram Iancu-tér

magokat. Ezután az Evangélikus Nőegylet tagjai az egylet helyiségében kiosztották 50 szegény gyerek között a cipő, ruha, harisnya és élelmiszer-csomag ajándékokat.

*

Csütörtökön délután 5 órai kezdettel karácsonyfa-ünnepély volt az aradi Astra-gyárban. A műsor után Popovici Constantin igazgató értékes ruházati cikkeket és készpénzt osztott szét az írnokok és munkások között, akik meleg hangon köszönték meg a gyár ajándékait. Az ünnepségen jelen volt Pacucariu Octavian munkaügyi alfelügyelő is, aki hatásos beszédet mondott.

*

Az A. F. P. A. — az Aradi Magántisztviselők Egyesülete Barittu-uccai helyiségében csütörtökön

tartotta meg nagyszerű karácsonyfaünnepélyét, amelynek során harminckét munkanélküli magántisztviselőt részesítettek karácsonyi segélyben. Az ünnepségen Moşoiu Victor elnök mondott melegszerű beszédet, aki feltárta, hogy immár hat esztendő óta minden karácsonykor segélyben részesítik a munkanélküli magántisztviselőket. Végül abbeli reményének adott kifejezést, hogy a munkanélküliek már a jövő esztendőben nem lesznek rászorulva a segélyezésre, mert munkaalkalmat találnak. Ezután a munkanélküliek ügyeit vezető bizottság tagjai: Bergmann László vezető, Ehrenfeld László, Radau Iosif jelenlétében osztották ki a segélyt. Huszezer lei készpénzt, egy vaggon tüzfát, élelmiszert. Összesen mintegy 45 ezer lei értéket osztottak ki a 32 munkanélküli között.

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KOVETKEZŐ ALLAMOKBA:

Egyesült Államok

Kanada

Ausztrália

Közép-Amerika

Kuba, Mexikó

Délamerika

Argentina—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel.

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzösöivel.

Információk és prospektusok a vezérképviselőknél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

ARAD, Cal. Banatului 2. Telefon: 1350

BUCUREŞTI Calea Victoriei 70. et. I.
Tel. 4. 41. 65.

TIMIŞOARA, Str. Veneţia No. 2.
Tel. 39—89.

Legfinomabb, legszebb
kandirozott szaloncukor

KÖNIGSTORFER

cukrászdában. — Tel. 21-95. — Modern dísz-
tészti torták, parafait, diós- és mákostekercsek
pontosan házhoz szállítva.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-54. Sürgőncím: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Egész évre... 540 lei // Negyedévre 210 lei
Félévre... 420 // Egy hónapra 70

**Egy évre ítelték
Zaránd község volt bíróját**

Az aradi törvényszék ma ítélkezett egy 60 ezer leies családi ügyben. Costea Gligor, volt zarándi bíró, Dehelean Ioan jegyző és Grecu Iulian, volt borcsjenői adóügynök állottak vádlotként a törvényszék előtt, mert a zarándi közbirtokosság vezetését rábírták arra, hogy nekik 60 ezer leit fizessenek és ezért az összegért elintézik, hogy a közbirtokosság 1933. és 1934-ből felgyülemlett körülbelül 300 ezer leinyi adótartozásukat elengedtetik. Kiderült, hogy az adótartozást egy miniszter-tanácsi jegyzőkönyv már régebben megsemmisítette és így a vádlottak félrevezették a közbirtokosság vezetőit. A törvényszék az elsőrendű vádlottat, Costea Gligort egy évre és háromezer lei nézbüntetésre, Dehelean Ioant hathavi elzárásra büntette és kötelezte őket a hatvanezer lei visszalítésére, míg Grecu Iuliant felmentette.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 15.00 és egynegyed, London 20.05 és fél, Newyork 442.78, Brüsszel 74.70, Milánó 23.30, Amszterdam 240.80, Berlin 177.50, Szófia 540, Prága 15.13, Varsó 83.02, Belgrád 10.00, București 325.

— A bucuresti-i egyetem ideiglenes rektora. Bucuresti-ből jelentik: A közoktatásiügyi miniszter Radulescu Motru, a bölcsészeti fakultás dékánját prorektornak delegálta és a végleges rektor kinevezéséig megbízta a rektori teendők ellátásával.

— Beckék riváliai utja. Varsóból jelentik: Beck lengyel külügyminiszter és felesége a karácsonyi és újévi ünnepet a Földközi tengeren, a francia partvidéken fogja eltölteni.

— A munkaügyi miniszterium közbenjárása annak érdekében, hogy az alkalmazottaktól karácsony előtt ne eszközöljenek levonásokat, Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszteriumhoz a magántisztviselők és munkások részéről panaszok érkeztek, hogy különböző cégek az ünnepek előtt is levonásokat eszközölnek a fizetésekből. A munkaügyi miniszterium közbenjárta a gyáriparosok szövetségénél és a kereskedelmi és iparkamarák szövetségénél abból a célból, hogy a cégek az ünnepek előtt alkalmazottaik tisztességét teljes összegben jolyósítsák.

— Kulturális autonómiát kaptak a csehszlovákiai németek. Prágából jelentik: Kundt dr., mint a csehszlovákiai német kisebbség megbízottja, tegnap megállapodást írt alá a csehszlovákiai németiség kulturális autonómiájára vonatkozóan.

— NYUGDIJBA HELYEZETT BETEGSEGÉLYZŐ ORVOSOK. Raiea munkaügyi miniszter rendeletet írt alá, melyben elrendelte számos betegsegélyzői orvos nyugdíjbehelyezését. A nyugdíjbehelyeztek között a következő aradi orvosok szerepelnek: Dr. Borcan Mihail, dr. Pop Teodor, dr. Werner Miklós, dr. Demetrescu Nicolae, dr. Bonciocot Nicolae, dr. Bugariu Valer és dr. Al. Desiu Ion.

— ÁGYULÓVEDÉKET TALÁLTAK A RAZZIA SORÁN. Az általános razzia során az egyik közrendőr Bérli Sándor Randunicei-ucca 31. szám alatti lakos házában egy ágyulóvedéket talált. A lövedéket elkobozták és annak őrzője ellen eljárás indították.

— KARÁCSONY ESTE 9 ÓRAKOR BESZÜNTETIK A VÁROSI AUTOBUSZFORGALMAT. A városi közüzem-igazgatósága közli a közönséggel, hogy december 24-én este 9 órakor a közúti gépkocsiszolgálat valamennyi vonalán beszüntetik a forgalmat, hogy az alkalmazottak otthon tölthessék az ünnep-estét. Ugyancsak a közüzem-igazgatósága közli, hogy a közúti gépkocsijáratok bérletelt december 28-tól kezdődőleg január 1-ig bezárólag bocsátják ki a vasutállomás mellett levő irodában, délelőtt 8-2 között, délután 5 és 7 óra között. Január elsejétől a bérletek kibocsátása a rendes hivatali órákban történik.

— Tizenhétmillió frank értékű gyémántot és aranyat loptak el egy belga gőzös páncélszekrényéből. Brüsszelből jelentik: Az „Elisabetville“ belga gőzös fedélzetén a tozól gyarmatról hazatérőben magyarányu lopást fedeztek fel. A gőzös páncélszekrényéből ismeretlen módon 17 millió frank értékű gyémántot és aranyat elloptak. A pénztárszekrényen semmiféle erőszaknyomat nem lehet felfedezni és ez a körülmény még rejtélyesebbé teszi a bűntényt. Amikor tegnap délután a gőzös befutott az antwerpeni kikötőbe, a rendőrség közlegel azonnal a gőzös fedélzetére siettek és az utasokat, valamint a hajó személyzetének tagjait átkutatták, de minden eredmény nélkül.

— Felfüggesztették a perjámosi igazgató-tanítót. Temesvárról jelentik: A perjámosi igazgató-tanítót, Mihailescu Stelant jegyeimi vétségéből kifolyólag felfüggesztették állásától.

— Öngyilkos 18 éves leány. Faragó Erzsébet, 18 éves kisperegi leány, aki jelenleg Aradon, a Stroescu-ucca 16. szám alatt lakik, csütörtökön délután 20 aspirintablettával öngyilkosságot kísérelt meg. Beszállították a közkórházba, ahol gyomormosást alkalmaztak. Állapotában javulás állott be.

A LEGSZEBB KARÁCSONYI AJANDEK

egy fényképezőgép
A LEGJOBBAT A LEGOLCSÓBBÉRT
T. VÉSZI

FOTO-OPTIKAI SZAKÜZLETÉSEN
STR. ALEXANDRI 1.

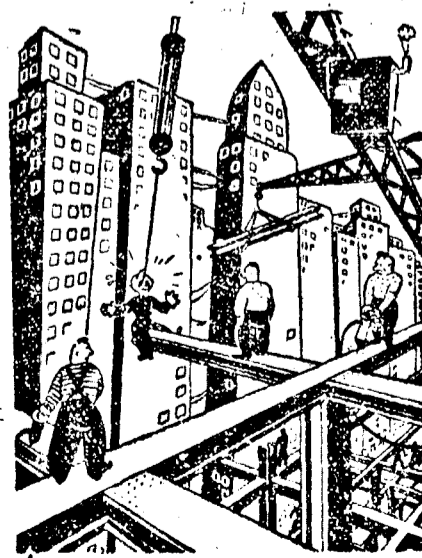
Dus választék gépekben, foto-albumokban stb.

Perutz világmárka egyedárusítója!

— ALUMINIUM ESTÉLYI RUHA. Londonból jelentik: Tegnap nyílt meg a karácsonyi nődivat kiállítás. Feltűnést keltett, hogy a legelegánsabb estélyi ruha alumínium szálakból volt szövve. A kiállítás vezetője előadást tartott az alumínium szövésű estélyi ruhákról és hangsúlyozta, hogy a jövő női divatjának kialakulásában nagy szerepe van az alumínium fonalnak.

— Filmsztár lett Budapesten egy aradi varróleány. — Mit írt meg Betegh Béby önvallomásaiban, több érdekes aradi riport, rengeteg társadalmi inimitás, pompás arcképek és csoportfelvételek, a missziós mesedélután gyermekezsereplő, a tornászok trollo táncszortija, Betegh Béby, Solymossy-Szabó Margit fényképe a főbb tartalma Kócsy Jenő pompás riportlapja: „TÁRSASÁG“ (Ez Aradi) most megjelent szenzációs, képes karácsonyi számának. Ára 20 lei.

Fogházás

— Óvatosan buzd, mert nagyon fáj!

— Esztergom megye főispánjává nevezték ki Temesvár volt főjegyzőjét. Budapestről jelentik: Radocsay László dr. volt temesvári városi főjegyzőt, aki Győrben teljesített közigazgatási szolgálatot, Esztergom megye főispánjává nevezték ki.

KARÁCSONYI REKLAMARAK
Legnagyobb választékban
ÓRAK BUSCHI-ÉKSZEREK
Str. Bratiana 2, M. Norita-pal.

— AZ ÜZLETEK ÉS A BORBÉLYMŰHELYEK KARÁCSONYI ZÁRÓAJA. Az aradi munkafelügyelőség közli: A munkaügyi miniszterium hozzájárult ahhoz, hogy az ország összes üzletel december 23-ikán, pénteken és 24-én, szombaton délelben nyitva maradjanak. Az alkalmazottak a déli pihenőt felváltva kapják meg. Este azonban az üzletek a szokott időben zárnak. Az aradi munkafelügyelőség hozzájárult ahhoz, hogy az aradi borbély- és fodrászműhelyek december 26-ikán déli 12 óráig nyitva tarthassanak, ezzel szemben december 27-ikén, szerdán délelőtt zárva kell tartásnak.

Karácsony, az öröm ünnepe

F L O R A
speciál krémlikör
az ünnep öröme!

— ŐRÜLT VOLT LA GUARDIA TÁMADÓJA? Newyorkból jelentik: Hagan Jamest, aki La Guardia newyorki polgármestert egyetlen öklöcsapással leütötte, az egyik elmegyógyintézetbe szállították, ahol meg akarják állapítani, hogy vajon beszámítható-e, vagy pedig sem.

— BETÖRÉSEK ARADON. Özvegy Német Struhl Dávidné aradi lakosnő bejelentette a rendőrségen, hogy meglopták. Eddig még ismeretlen tettesek távolléte alatt behatoltak a Matei Corvinnucca 1. szám alatti lakásába és ellopták a nyugdíjkönyvét, valamint több ezer leire szóló bankbetétkönyvét. — Ugyancsak betörők jártak dr. Kalkó Zitta Luptei-ter 8. szám alatti lakásában is. A károsult szerint a betörők tíz ezer lei értékű ékszert zsákmányoltak tőle. — Marița Gheorghe aradi szabad feljelentést tett a rendőrségen arról, hogy az elmúlt éjszaka folyamán betörték műhelyébe. A kejeletlen látogatók több férfi nadrágot vittek magukkal. — A betörések ügyében megindult a rendőri eljárás.

Gyermek-, mű- és verseny-
korcsolyák és ródlik
legolcsóbban, 8 havi részletre
Csetey vaskereskedésben
Bul. Reg. Ferdinand 49.

— Új kisebbségi alpolgármesterek. Kolozsvárról jelentik: A szamosi királyi helytartóság hatályú időtartamra Szatmár és Zilah városok élére új polgármestereket és alpolgármestereket nevezett ki. Szatmár polgármestere eszerint dr. Mois Victor, helyettes polgármester pedig Antal Sándor lett. Zilah város élére polgármesterré dr. Sima Corneli és dr. Sámli Bélát helyettes polgármesterré nevezte ki a helytartóság.

— Természetjárás. A Societatea Carpatină Ardeleană Czárán-osztály kirándulása. F. hó 25-én reggel 7 óra 55 perckor villanyossal: Livada—Clujora—Cap de drac—Németvölgy—menedékház. 26-án és 27-én a Híghis környékének bejárása, 28-án visszatérés. Vezető: Gréb Lenke. F. hó 25-én hajnali 2 óra 30 perces CFR- vonattal a Strajára. Tíznapos sítúra. Vezető: Blénessy Béla. Jelentkezni Sándor I. és Társa-irodában lehet.

Élőpontyok árai:

Apró ponty ..... Lei 20
1-2 kgr. súlyig Lei 35
2-3 kgr. súlyig Lei 40

K A P H A T O:

1. Ineuil tógazdaság lerakata, Calea Banatului 1. Kain gyógyszerár mellett.
2. Halcsarnok, Str. Metianu 1.
3. Cosma Ioan. Bul. Regele Ferdinand.

Huszezer lei jutalmat tűztek ki annak, aki a rejtélyesen eltűnt 93 ezer lei tolvajának nyomára vezet

Részletesen beszámolt az Aradi Közlöny arról, hogy Nadaban Flora Mosóczy-telepi, Protopenescu-ucca 31 szám alatt lakó piaci árusnőtől eddig még ismeretlen körülmények között 93 ezer leit loptak el. A pénz hiányát — mint közöltük — a Nemzeti Bank aradi fiókjében fedezte fel, amikor a 93 darab ezerleest ujakra akarta becsérelni. Előbb azt hitte, hogy a nagyobb összeget kitevő pénz a jegybank helyiségében lopták ki a zsebéből, de a nyomozás során ez a feltevés teljesen megdőlt.

A nyomozást vezető Paulman Gheorghe rendőrkapitány az eddig birtokába került adatok alapján arra a megállapításra jutott, hogy a 93 ezer leit az asszony lakásában, vagy pedig a bankhoz vezető utvonalon lopta ki valaki a piaci árusnő zsebéből. A lopás körülményeire vonatkozólag azt állapította meg a nyomozást végző rendőrtiszt, hogy azt Nadaban Flora egyik közeli hozzátartozójának tudtával és utmutatása alapján követték el. A piaci árusnő házában ugyanis néhány évvel ezelőtt betörő garázdálkodott, aki annak idején 220 ezer leit zsákmányolt. A rendőrségi vizsgálat során rövidesen elfogták a betörőt és annak a vallomásától kiderült, hogy a 64 éves kofaasszony egyik bizalmasa adta meg az utmutatást a betörőnek. A rendőrség most azt gyanítja, hogy ugyan annak a férfinak felbujtására és terve alapján történt a mostani lopás is. A rendőrség a nyomozást most ebben az irányban is kiterjesztette.

A nyomravezetőnek egyébként husz ezer lei jutalmat tűzött ki a károsult nő. Eppen ezért a rendőrség felkéri mindazokat, akik adatokkal tudnak szolgálni, jelentkezzenek a központi rendőrségen a nyomozást végző Paulman rendőrkapitánynál.

„SPOR” E. SEITZ

vaakereskedés

Saját készítésű takaréktűzhelyek, különleges háztartási cikkek és vasárak legjobb bevásárlási helye. **P. Avram Iancu** Zimmermann borkereskedés mellett. „Mercur” könyv értékes.

— ÉGŐ VONAT A HÓVIHARBAN. Koppen. hágából jelentik: A Koppenhága—Friedrichshafeni vonalon az éjszaka nyílt pályán kigyulladt egy személyvonat. A tűz gyorsan terjedt, mire az utasok között hatalmas pánik tört ki. Kénytelenek voltak a hatalmas hóviharban leszállani a vonatról és ebben a kétségbeesítő helyzetben megvárni, amíg a segélyvonat megérkezett.

Karácsonyra és újévre

értékes és hasznos ajándék „Consumra” is előnyös árakban

Csáky vásár és ékszerésznél
Arad, a lutheránus templommal szemben

— KERÉKPÁRLOPÁSOK. Az elmúlt nap folyamán két kerékpárlopás történt Aradon. Kovács Pál Carol körut 20. szám alatti lakostól a 7414-es rendszámú biciklijét lopta el az ismeretlen tettes, míg Mezei Liviu Rahovei uccai lakostól a 6216-os kerékpárját lopták el. A biciklitolvajok kézrekerítésére vizsgálat indult.

— A Szentgyörgyi divatruház sohasem ment a szomszédba egy kis ötletért, ha arról volt szó, hogy valami ujjal, finommal, divattal kell meglepnie vevőközönségét. Arad és vidékének hölgyközönsége hosszú órákat meg szokta, hogy amit izléseket és különleges termeteket ebben a szakmában a belföldi, vagy külföldi ipar, azt ennél a cégnél azonnal beszerezheti. A Szentgyörgyi divatruház kirakatai minden kétséget kizáróan bizonyítják, hogy ebben az üzletben egy nagyvárosi szemlében nevelt és képzett üzletpolitika uralkodik. Amit máshol frázis, az itt szent valóság: mindent a vevőért. Egészen mindegy, hogy az a vevő garasokat, vagy ezreket jelent — ajtónyitástól ajtócsukásig megbecsülés, figyelem és udvariasság övezi körül. A Szentgyörgyi karácsonyi ajándékkampijában is ez az elgondolás az uralkodó elv. Amikor a cég, messzemenő áldozatkészséggel, minden ötszáz lei értékű vásárlónak esélyt nyújt arra, hogy megnyerje a kisorsolendő 20 drb. értékes selyempaplan egyikét, — szerencsés esetben több számmal több ajándékot — módot nyújt, hogy a vásárlás alapösszeg kisebb vásárlásokból is adódhat, ha azok a kitűzött terminusig történnek. Huzás december 31-én dr. Pascușiu közjegyző irodájában.

Még az utolsó pillanatban is karácsonyra RÁDIÓT KRAUSZNÁL VEGYEN!

Meghallhatja az igazi világmárkákat! — Lorenz—Loewe—Mende-Echo—Standard gépek előnyös részletfizetéssel! (Az Aradi Általános Bank mellett)

Szeretetadományokat osztott ki az aradi ortodox zsidó nőegylet

Lélekemelő, bensőségteljes ünnepség keretében 138 szegény gyermek számára osztott ruhát, fehérneműt és éjelmiszereket az aradi ortodox zsidó nőegylet csütörtök délután a zsidóiskola dísztermében. Az aradi ortodox zsidó nőegylet minden esztendőben felkeresi a zsidó elemi iskolát, ahol a tanítók előterjesztik hány gyermek szorul téli segélyre. A lelkes és önzetlen hölgygárda meglátogatja otthonukban is a szerencsétleneket és kis csomagokat állít össze, melyekkel minden év decemberében meglepi őket.

Délután három órákor zsufolásig megtelt a zsidóiskola díszterme. A sok-sok apró gyermek szívszorogva várta a részére elkészített szeretetsomagot. A jótékony hölgyek Rot-schild Nándorné disznóknő, Hirschler Simonné elnöknő, Láng Illésné, Irom Arnoldné, Stern Ferencné, Havas Mórné és a többi tagok ott szorgoskodtak és minden egyes kis pártfogolthoz volt egy-egy kedves szavuk, vigasztaló mondatuk. A fenti hölgyeken kívül lelkesen kivették részüket az adományok összegyűjtésében Scharfstein Jakabné, Sternberg Hugoné, Reich Alfrédné, Hönig Miksáné, Klausner Sámuelné és még sokan. A 138 gyermek kivül 20 család otthonába juttattak el adományokat.

Kel'emes ünnepeket

és igazi örömet szerez magának az, aki

HARTMANN KALMÁN ékszerésznél
vásárol karácsonyi és újévi ajándékot.

— Ma és holnap átvesszük a Színházi Élet 47-ik számát, amelyben az Alexander's Ragtime Ban (Új világ hajnalán) karácsonyi filmünk teljes leírása olvasható CORSO mozgó.

Karácsonyi ünnepre

fűszer, csemegeőrök, déligyümölcsök, likőr, rum, pezsgők legolcsóbban beszerezhetők

Katona csemegeüzletében,
Str. Alexandri 1 Telefon: 19-15

— Jean Webster: „A kismama”. Nyireő Eva fordításában, a szerző pompás rajzaival, az Athenaeum kiadásában jelent meg, Jean Webster: „A kismama” c. ifjúsági regénye. Jean Webster a legjobb nevé és legnagyobb értékű ifjúsági írók sorába számít. Könyvei a világ minden nyelvén le vannak fordítva, Webster sokoldalúságát jellemzi, hogy könyveit saját maga szokta illusztrálni. Webster: „A kismama” valódi ifjúsági regény, amellyel az események és cselekmények egy része pompás levélsorozatok után jut az olvasó tudomására. A könyv az Athenaeum legújabb ifjúsági könyveinek sorozatában jelent meg. (Móricz: „Légy jó mindhalálig” 119.— lei, Paulini: „A madárkocsi” 119.— lei, Faludi Kálmán: „Leszek ur!” 132.— lei, Móricz: „Pipacsok a tengeren” 119.— lei, Karinty: „Tanár ur kérem” 86.— lei). Webster: „A kismama” kitűnő kiállításban, szép kötésben 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-uidonságok teljes jegyzékét.

Legfinomabb aradhegyaljai borok

Cooperativa Promotorul Arad

Bul. Reg. Ferdinand 11.
Bul. Reg. Ferdinand 55.
Str. Sarmisegetuza 5.
Str. Cicio Pop 1.
Str. Lae Barna 44.

— Meghalt Herczeg Jenő. Budapestről jelentik: Herczeg Jenő, a régi újságírógárda egyik neves tagja ma Budapesten elhunyt. Herczeg Jenő kolozsvári származású volt, ott is kezdte az újságírást 40 évvel ezelőt az Erdélyi Újság című napilapnál. Akkoriban tagja volt Kolozsvár város bizottságának, majd Budapestre került 25 esztendővel ezelőt és azóta Budapesten fejtett ki értékes újságírói tevékenységet.

Ridikulök, táskák külföldi izléssel

L. TURMANN bordszalművesnél nagy ólásztekban kaphatók Arad, Str. dr. Petran 5

A karácsonyi hét alatt 10% árengedmény!

— Kölcsönös olasz-francia kiutasítások. Párisból jelentik: A francia kormány kiutasította Franciaország területéről Hugo Scerardit, az olasz dramaturgiai társaság párisi képviselőjét. A kiutasítás válasz az olasz kormány intézkedésére, amelynek értelmében nemrég kiutasították Olaszországból Emanuel Discaut, a francia dramaturgiai társaság olaszországi képviselőjét.

— Élénk sportélet a Muntele Mic-en. Temesvárról jelentik: A Muntele Mic hegyen különösen élénk a téli sportélet. A temesvári villamosvasutak és villanygyártás tisztviselői Micloși Cornel dr. igazgatóval az élen, hatalmas munkát fejtnek ki a fellendülés érdekében. Idén különösen sok sielő keresi fel a Muntele Mic hegyeit, ahol sitanfolyamor is létesítettek.

Igazolványképeket (gyorsfényképeket) tízperc alatt készítünk **FOTO-SPORT**, Strada Eminescu 2.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség.

Hétfőn délelőtt 11 és 12 óra között a CFR. üzletvezetőség palotájából kijövet az uccán el-estem. Eközben két, általam ismert férfi sietett segítségemre, akik közül az egyik felsegített, míg a másik földre zuhant irattáskámat emelte fel. Eközben, mint később kiderült, két és fél ezer leát kivett a táskából. Ezért felszólítom az illetőt, hogy a pénzt a legsürgősebben küldje el címemre, mert ellenkező esetben bünvádi feljelentést teszek ellene.

Kapás Mátyás
pénzbeszedő
Arad, Bul. Reg. Maria 9

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
HAJÓS gyógyszerész, Bulev. Regina Maria 8
Tel.: 14-90.)
KAIN gyógyszerész, Calea Banatului 1.
Tel.: 17-67.)
NIFEDERMAVER gyógyszerész, Str. Goldu.

„SCALA” Nagyfilmek színháza
Telefon: 20-10.

8 napi zsufolt házak után
ma pénteken utoljára

Olimpiász I.

Előadások: 8, 5, 7.15, 9.15

Karácsonykor!

Az éo egyik legnagyobb filmremekének bemutatása
ünnepre — ünnepi film

A hegyek elindulnak

(Alarma din India)

Szines filmsoda!

KORDA SANDOR mesterműve.

Fényképeztesse családtagját a karácsonyi ünnepek alatt **Foto Studio Szabó** Bul. Regina Maria 10. sz. otthonában 36 féle képen. Előjegyzések:

A román-magyar filmgyártás kialakuló kulisszái között

Mennyi pénzzel gyárthatunk filmet Budapesten...? — Hasznos tudnivalók a közép-európai filmipar jövődjéről

Moziban vagyunk. A hirdető már lepergett, „ez és ez“ a filmgyár oroszlánja, vagy más állatszignója már jelzi, hogy az „idény legnagyobb filmjét sikerült elkészítenie“, amit ezennel bemutat a nagyjéremű közönségnek. Premierplanban megjelennek a főszereplők arcképei, majd a szereposztást olvashatja végig a néző és utána (ezen rendszerint mérgeledni szoktak a mozilátogatók) megtudjuk, hogy Mr. X. producer, Mr. Y. a gyártási vezető, X. X. a forgatókönyvet írta, a zenejog X. Y.-é, valamint a kézirat felhasználási joga, Mr. A. állította össze a jeleneteket, a díszleteket, B. ur csinálta, C. volt az ügyelő, D. a nyersanyagot hozta össze, a propagandát E. ur indította meg, a kellékeket F. jóvoltából kapta meg a filmgyár, a zenét G. szerezte, a főrendező H., míg a segédrendező I. volt, az egészet J. forgatta és végül a felvétel szabadalmanak tulajdona a Tobis filmvállalat.

Román-magyar filmgyártás Budapesten

Amíg egy film eljut idáig... Mennyi névtelen hőse van egy „idény remekének“, ha ilyen sok nevet feltüntet a vállalat? Mennyi minden kell ahhoz, hogy egy ilyen világraszóló filmet elkészítsenek? Hány millió és millió fekszik egyetlen ilyen képhöz?

Budapesten néhány éve intenzíven megindult a filmgyártás és most,

A Hunnia-filmgyár 10 ezer pengőnyi hitelt nyújt, olyképpen, hogy vállalja a Tobis-gyárnak fizetendő 6000 pengős szabadalmi illetéket és 4000 pengős elektromosáramot szolgáltat.

Ez eddig 70 ezer pengő. A nyersanyaggyár hitelez néhány ezer pengőnyi anyagot és a laboratórium, amely kidolgozza a képet szintén hitelt nyújt. Az utóbbiak körülbelül 30—35 ezer pengőt tesznek ki. Ujabb 4500 pengőt jelent Magyarország a filmproducernek az, hogy három darab úgy nevezett kontingensjegyet kap. Egy jegy ára 1500 pengő. A producer azután a kontingensjegyet eladja annak a külföldi filmgyárnak, amely nem készít magyar filmeket, de amelynek amikor Magyarországra küldi másnyelvű filmjét be kell szolgáltatni egy-egy ilyen kontingensjegyet.

A nagyarányú hitelt a filmüzletnél két okból nyújtják a pénzemberek. Először, mert a filmgyártás Magyarországon „szolid“ üzletként van elkönyvelve, másodszer pedig a Hunnia filmgyár a nála forgatásra kerülő filmekért úgynevezett szállítási garanciát vállal. A hitelező további biztonosságára szolgál, hogy

a kész filmet nem a producer kapja kézhez, hanem a szakma „zálogháza“, a Filmkezelő R. T., amely a befolyó összegeket elsősorban a hitelezők között osztja szét.

A fenti módszer tipikusan budapesti és egy amerikai filmgyáros szájatva hallgatta legutóbb,

Ehhez a körülbelül száztízezer pengőhöz járul még a Tobis vállalatnak járó 6-000 pengős szabadalmi díj, amit azért köteles minden filmgyártó a német gyárnak megfizetni, mert a hangos felvételek Tobis-rendszerű géppel történnek.

Mint a fentiekből látható a költségek legaprólékosabban felszámítva sem tesznek többet ki, mint amennyire hitelt kaphat bárki, akinek tízezer pengője van. Igy termelőnek ki Budapesten a fiók Cukor Adolfok, a fiók Goldwynok, akik előtt a híres budapesti sztárok is térdet hajtanak, mert hol van ma Budapesten egy színház, amely annyi honoráriumot biztosíthat a sztároknak, mint egy közepes filmszerződés.

A Hunnia stúdióban pedig zajlik az élet. Most készülnek azoknak a megkezdett filmeknek a „téli“ felvételei, amelyeket nyáron nem tudtak folytatni. Arra ugyanis már nem jut pénz, hogy San Moritzban játszódó filmet tényleg Svájcban forgassanak. Jó lesz a hóval borított Svábhegy is! Olcsó és nem ráz.

Rádiók 125 lei

heti részletfizetésre kaphatók. Gyári lerakat: Strada Ilarie Chendi 9., udvari raktárban.

Rádiók

Az összes világmárkák raktáron! Kedvező részletfizetésre kaphatók.

Technica Universal A. Mátyás

Csillárok dus választékban Str. Bratianu 11. Főpostával szemben.

néhány hete megindultak a román-magyar filmtárgyalások is arra vonatkozólag, hogy román képeket Budapesten készítsenek eredeti román szövegkönyv alapján, eredeti román szereplőkkel. Egzvelőre hat képről tárgyalnak

és hogy lényegesen olcsóbb legyen, nyomban elkészítenék a filmek magyar változatát is. A tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak s hogy a Budapesten készült román filmnek sikere lenne, arra biztosíték az, hogy évekkel ezelőtt már készült egy hangosfilm a budapesti Hunnia filmgyárban, Tonny Bullandrával a főszerepben, melyet igen nagy sikerrel vetítettek Romániában.

A filmhez a csendes szemlélők megállapítása szerint rengeteg pénz kell. Sokkal több, mint bár mely más vállalathoz. Mint kiderül, nem is kell sok pénz s ami a fő ugyszólván egyetlen vállalatnál sem lehet annyi hitelt élvezni, mint éppen a legkockázatosabb üzletnél: a filmnél.

Hogyan lehet Ön filmproducer?

Egy nagyobbszabású film elkészítéséhez tízezer pengő és kilencvenezer pengőnyi hitel szükséges. A hitel megoszlik a pénz-, az áru- és a munkahitel között.

Az első előleget a filmet bemutató mozgószínház adja, már akkor, amikor a forgatókönyv kézben van (még egy méternyi filmet sem forgattak). A mozgószínház leköti a filmet és ad 20 ezer pengőt. A következő 30 ezer pengőt a szakma pénzemberei kölcsönzik.

hogy poton pénzzel hogyan állíthatnak elő filmet. A magyar filmek 110—115 ezer pengőbe kerülnek. Persze ez nem zárja ki, hogy volt hangosfilm, amely amikor elkészült már 160 ezer pengős gyártási költséget is meghaladta, de az átlag-filmek mind egyformán alig haladják meg a száz ezer pengőt.

Mibe kerül egy film Budapesten?

Egy magyar film teljes költségvetése egyenként a következő:

Kézirat és zenejog	4.000
Forgatókönyv	3.500
Szinkron és hangkezelés	3.000
Rendező	4.000
Gyártási vezető	3.500
Kötter (aki a filmet összeállítja)	1.600
Segédrendező és ügyelő	2.000
Nyersanyag és kidoigozás	29.000
Díszlet	12.000
Belső és külső felvételek	18.000
Biztosítás	345
Kellékek	600
Fotók és propaganda	1.600
Fodrász, öltöztető	1.550
Operatőr	2.000
Ruhák	2.500
Autókölttség, iroda, nyomtatványok	2.400
Szereplők	2.000
Előre nem látott kiadás	2.000
Küldőcök	200
Összesen	109.795

A Golfáram tropikus hazájába

a „Milwaukee“ motoros hajóval nyugatindiai szigetekre, Mexikóba, Északamerikába 1939 január 9-től március 2-ig.

„Carib“a, „Cordillera“, „Orinoco“, „Iberia“ motoros hajókkal havonta 2 téli utazás a nyugatindiai szigetekre, Középamerikába, Cuba és Mexikóba.

1939. év tavaszán hét Földközi-tengeri és Atlanti-óceáni utazás a „Milwaukee“ és „St. Louis“ motoros hajókkal. Első utazás 1939 március 4-től Genéből.

Gazdag tartalmú szórakozási utakal mérsékelt áron ajánl.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Sz.világosítások és prospektusok: **Künstler Utazási Iroda** Arad, Bulvardul Regina Maria 24. Telefon: 10-86

ZWACK UNIKUM

az Ön házi-orvosa, mert fájós gyomrát az meggyógyítja.

ZWACK LIKOR

az Ön kedvese, mert mindig öröme telik benne.

ZWACK CONIAC

az Ön védangyala, mert megvédi a grippától.

ZWACK RUM

az Ön hű barátja, mert nélküle izetlen lenne teája.

Miért kapható mindenütt? Mert világviszonylatban is vezető márka

SPORT KÖZLÖNY

Juhász, a CAO válogatott középfedezete a Chinezulba gravitál

Eladta a Chinezul a Venus elleni kupamérkőzés pályaválasztó jogát

Cucula István, a temesvári Chinezul Aradról elszarmazott csatárjátékosa szabadságra hazaérkezett és érdekes dolgokat mondott a Chinezul későbbi eseményeiről a tavaszi idényre.

— Juhász, a CAO válogatott középfedezete, aki temesvári származása, a napokban hazaérkezett Temesvárra — mondotta Cucula — és a Chinezul vezetősége azonnal tárgyalásokba kezdett a válogatott játékosokkal. A Chinezul érdeklődése Juhász iránt nem újkeletű, mert már az őszi idény folyamán folytattak az egyesület vezetői megbeszéléseket Nagyváradon a CAO vezetőivel, de ez ideig megállapodás nem jött létre. Most azonban minden remény megvan arra nézve, hogy Juhász ügyében a tárgyalások sikeresen végződnek, mert a játékos kijelentette, hogy csak egy állást akar, azonkívül semmiféle követelést nem támaszt.

— A tavaszi csapatban a védelem is lényegesen megváltozik majd, mert Iles helyett új kapusunk is lesz, valószínűleg a lugosi Feilinger személyében, míg Röck partnere az ifjúsági Szutor lehet, egy rendkívül tehetséges, nagy fizikumú játékos. A fedezetsor problémája Juhással egy csapásra meg lenne oldva, a balfedezet helyére pedig Bajusz vonul vissza. A csatársorban ismét helyet

kap Szilárd, valamint a fedezetsorból előrerúkkoló Hoffmann és így tavasszal, ha minden sikerül — így állunk fel:

Feilinger—Röck, Szutor—Wetzer III., Juhász, Bajusz—Szilárd Cucula, Klimek, Hoffmann, Malita.

— Most csak január 1-ig van szabadságunk, mert január első hetében turára indulunk, amelyet Malta szigetén bonyolítunk le. Ezen a turán alighanem már azokat a játékosokat is kipróbáljuk, akiket csak ezután fogunk megszerezni, így többek között Juhászt is.

— A Venus elleni kupamérkőzésünk — mint ismeretes — a sorsolás szerint Temesváron kerülne lebonyolításra, azonban a Chinezul elnöke Juga Livius éppen a napokban járt Bucurestiben, ahol megállapodott a Venus vezetőivel és 15.000 lei ellenében átengedte a mérkőzés pályaválasztó jogát. Így a kupamérkőzést a fővárosban bonyolítjuk le.

— Tavasszal — fejezte be Cucula — nagy harc várható a bajnoki pontokért és remélem, hogy mi el fogjuk kerülni a veszélyes zónát. Ez a reménye, tudom, minden csapatnak, amely a táblázat alsó régióiban tanyáz, de hiszem, hogy nekünk sikerülni is fog előkelőbb helyezést elérni.

Olcsó karácsonyi hét Szvetterek, ingek, harisnyák, retikülök

Gólya-áruház Arad Metianu-u. 1.

Végleges a keleti tura: elutazott a válogatott csapat

Bucuresti. Kedden a késő éjszakai órákban érkezett meg az FRFA-hoz a görög szövetség igazolása és így a keleti tura véglegessé vált.

A válogatott csapat Stelea dr., Ursochi és Steinbach Petre vezetése mellett csütörtökön este el is utazott a fővárosból és a tura műsora a következő:

December 25: Ankara.
December 27: Sztambul,
December 29: Sztambul,
Január 6: Pyreus.
Január 8: Pyreus.

A válogatott csapat az eredeti tervek szerint január 16-án este 11 órakor érkezik vissza a fővárosban.

Tizenkét ország a jégkorong világbajnoki tornán

Zürich. A 12-ik jégkorong világbajnokság rendező bizottsága mintegy 12 résztvevő nemzetre számít a jövő év február 3—12. között Zürichben és Baselben lebonyolításra kerülő világbajnoki jégkorong tornán. A svájci világbajnoki tornán a nevezési zárlat után összeállítják a végleges műsort, illetve a párosítást és ezen azután változtatás már nem lesz eszközölhető. Minden világszínvonalú szerint a tavalyi világbajnokság négy legjobb csapatát kihelyezik és ezek különböző csoportokba kerülnek. Ilyenformán Kanada, Anglia, Csehszlovákia és Németország csapatai azok, amelyek az előmérkőzések során csoportvezetők lesznek.

Uj motorcsónak világrekordot állított fel Milánóban a „Maggiore”-on az olasz Giuseppe Morandi 16.550 km.-es óránkénti átlagsebességgel.

Színházjegy a legjobb és legolcsóbb karácsonyi ajándék?

Vasárnap: Három a huszár
Mindig a nők kezdik
Udvari páholy

Hétfő: Megsértették a minisztériumot
Udvari páholy. Ide gyere rózsám

Kedden: Nincs szebb, mint a szerelem

Itt a legolcsóbb szórakozási lehetőség.

O Calistrat, a román atlétika egyik kitünősége, a Viforul Dacia hármasugró rekordere a Ploesti-Bucuresti uton súlyos autóbalesetet szenvedett. Gépkocsija, a vezető hibájából, egy fának ütközött és darabokra tört, a szerencsétlen versenyzőt koponyaalapi töréssel szállították kórházba. Állapota nagyon súlyos.

Színház - Művészet

Legolcsóbb és legjobb karácsonyi szórakozást nyújtja a színház ünnepi műsora

A súlyos karácsonyi gondok közepette eggyel mindenképpen tisztában lehet: A színház ünnepi műsora nyújtja az egyetlen olcsó és jó szórakozási lehetőséget az ünnep három napján.

Vasárnap délután 3 órakor az idei szezon legutóbbi népies operettjüdjonsága kerül színpadra olcsóhelyi előadásban. A darab címe: „Három a huszár”. Délután 6 órakor irodalmi csemegének is kiváló bohózatot talál fel a színház igazgatója. A bohózat címe: „Mindig a nők kezdik”. Aki az aradi bemutatót és a következő előadásokon már látta a darabot, a legkellemesebb hangulatban távozott a színházból. Vasárnap este 9 órakor premier lesz: „Az udvari páholy” című ragyogó ujdonság kerül az ünnepélyes alkalommal bemutatásra.

Hétfőn a karácsonyi ünnepek másodnapján: „Megsértették a minisztériumot”, könnyed, pompás zenés vígjáték van műsoron, amelyben Vojtyiczky Elvira elhatározó sikert aratott. A „Megsértették a minisztériumot” eredeti szereposztásban kerül műsorra. Délután 6 órakor másodikban kerül műsorra az „Udvari páholy”, amelynek átütőerejű sikere bizonyosra vehető. Este 9 órakor az idei szezon egyik legkitünőbb slágerbombája szerepel a karácsonyi műsoron: „Idegyere, rózsám”. A darab eddig is táblás házakat vonzott, mert kedves,

népszerű muzsikája és mindenekfelett szórakoztató. A darab fő női szerepét ez alkalommal Vojtyiczky Elvira játssza.

Kedden, az ünnep utolsó napján ugy délután 6 órakor, mint este 9 órakor premier lesz. Ez alkalommal kerül bemutatásra Aradon egy remek, minden kényes igényt kielégítő ujdonság, amelynek címe: „Nincs szebb, mint a szerelem”. A „Nincs szebb, mint a szerelem” minden tekintetben a kiváló és nagy vonzerővel rendelkező darabok közé tartozik. Miniszteri előadás és kiállítás, ragyogó toalettek vonulnak fel ezen az ünnepzáró premieren.

Csúzt, köszvényt és minden hülyéstől eredő fájdalmat azonnali megszüntet a valódi Diana sóshorsszesszel való bedörzsölés.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

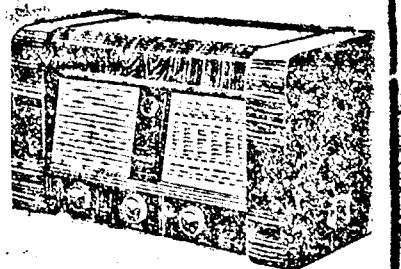
Megérkeztek a legújabb 1938—39. típusú világsláger rádiók
500 drb. csodásabbnál csodásabb rádió közül választhat
Az összes világmárkák raktáron

Kedvező részletfizetéses feltételeinkkel mindenkit kielégítünk.

Allandó rádió-kiállítás

Minden kötelezettség nélkül szívesen állunk b. rendelkezésükre.

HAMMER ZSIGMOND és FIA Arad, Bulev. Regele Ferdinand 27.
Telefon 18-47.

Nem reklám, hanem igazság!

Az aranyéremmel kitüntetett

Körting rádió

verseny társ nélküli.

Szimionikus hangja utánozhatatlan

Bemutatója:

Gárdonyi rádió-terakata

Bul. Reg. Maria 22.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az ipari képesítési vizsgákkal kapcsolatban utmutatót küldött a minisztérium Aradra

Az aradi munkakamarához a munkaügyi minisztériumból két nagyfontosságú leirat érkezett. Az egyik régi hiányt pótol, amennyiben pontos táblázatot tartalmaz a szakmai beosztásról. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy az ipari képesítő bizottságok tagjai sem voltak tisztában azzal, hogy valaki mely szakmához tartozik és milyen szakmát kell beírni munka-, illetve mesterkönyvébe. Ez a most megküldött új táblázat gyakorlati utmutatókat tartalmaz erre vonatkozólag.

A második leirat, amely vastag könyv formájában érkezett meg, tulajdonképpen első kötet egy rendkívül fontos munkának, amely gyakorlati példákkal szolgál a segéd- és mestervizsgákkal kapcsolatban. Gyakran előfordult ugyanis, hogy az ilyen képesítő vizsgák alkalmával olyan kérdéseket tettek fel a jelölteknek, amelyek nem is tartoztak a tárgyhoz. Ez a könyv 42 szakmával kapcsolatban tartalmaz utmutatót a szóbeli és gyakorlati vizsgára. Megállapítható, hogy a példákat jól és helyesen állították össze, mert azok kivétel nélkül csak olyan kérdéseket tartalmaznak, amelyek a szakma gyakorlásával szoros össze-

függésben állanak és a szakma jó tudásához szükségesek.

Egy szabósegéd-től például a különböző szövetségeket, a hozzávaló, a varrógép működés és ismerete iránt érdeklődnek. A mestervizsgán már azt is megkérdik, hogy miképpen kell eljárnia annak, aki önálló műhelyt akar nyitni. Milyen munkavédelmi intézkedéseket ismer, stb.

Ugyancsak hasonló gyakorlati utmutatókat tartalmaz a könyv a többi szakmabeli vizsgákkal kapcsolatban is és összesen 42 szakmával kapcsolatos példákat foglal magában. A minisztériumnak egyébként az a szándéka, hogy a többi szakmákra vonatkozólag is hasonló utmutatókat dolgoz ki. Ezek a könyvek egyébként hasznos utmutatók szolgálnak majd a vizsgára jelentkezőknek.

Leiratában a minisztérium a fent ismertetett példákkal kapcsolatban a munkakamara véleményvezését kéri és az aradi munkakamara értesülésünk szerint már a legközelebbi jövőben elkészíti válaszáat, amelyben néhány helyi vonatkozású kérést terjeszt elő.

Be kell-e írni az üzletben dolgozó feleséget a társadalombiztosító pénztárba?

Az utóbbi időben a temesvári betegsegélyező pénztár ellenőrei rendszeresen felkeresik a kereskedőket, hogy ellenőrizzék, vajon a családtagjaik, főleg pedig a feleségük nincsen-e az üzletben? Amennyiben ott találják a kereskedő feleségét, aki segít férjének a munkában, úgy 3-5 évre visszamenően felveszik a betegpénztár tagjai közé és ugyanolyan összegű bírságot vetnek ki, mint az évekre visszamenő betegpénztári járuléka.

A pénztárnak ez az álláspontja értelmezési vita tárgyává tehető, vajon a betegpénztárnak jogában áll-e a kereskedőnek az üzletben kisegítőként foglalkoztatott felesége után is betegpénztári díjakat beszélni. A joggyakorlat csak a második fokig jutott el és ebben a kérdésben a semmitűszék harmadik fokán még nem mondotta ki a végső döntést. Második fokán, amely a központi betegsegélyző

pénztár kebelében létesült bíróságnak az álláspontját szegte le, különböző ítéletek vannak már. Érdekeltek azon az állásponton vannak, hogy nem lehet a kereskedőt és annak családtagját két biztosítási rendszer alá helyezni. Ennek az álláspontnak az érdekelt körök kellő nyomtatékot kívánnak adni és ezért a temesvári Kereskedők Egyesülete már felkérte a hasonló helyzetben levő összes kereskedőket, közölniük a betegsegélyező pénztárral felmerült ilyen konkrét esetüket, hogy ezeket a kereskedelmi kamarához juttassák el és illetékes helyen orvoslást kérjenek.

— Államilag ellenőrzött vetőmagvak az EGE vetőmagkiállításán. Az Erdélyi Gazdasági Egylet február hó 23-27. napjain rendezi meg az 1939. évi XV. vetőmagkiállítását és vásárlást Kolozsváron, a Kogălniceanu uca 7. sz. alatt. A kiállításon az ismert erdélyi mag-nemesítő gazdaságokon kívül csoportosan vonulnak fel az EGE által beállított nemesített vetőmagzaporítótelepek utántermelt nemesített vetőmagvaikkal, ezenkívül számos külföldi mag-nemesítő gazdaság. A kiállítást rendező Erdélyi Gazdasági Egylet különös súlyt helyez arra, hogy a bemutatott kiállítási anyagot ne

csak külsőleg, hanem belsőleg is megismerhesse a vásárolni óhajó gazdaközönség. Az EGE ezért felkérte a kolozsvári Növény-nemesítő Intézet és Vetőmagvizsgáló állomás vezetését a kiállítás rendezőse által kiválasztott és beküldött vetőmagvak megvizsgálására. A Kolozsvári Növény-nemesítő Intézet és Vetőmagvizsgáló állomás vállalta is ezeknek a vizsgálatoknak a díjtalanul való megejtését. Az egyes terményeknél a különféle miveltési és trágyázási módok mellett elért terméseredmények felől grafikonok, falitáblák, képek fogják tájékoztatni a kiállítás látogatóit. Az EGE-kiállítás alkalmából ezuttal is utazási kedvezmények engedélyezését fogja kérni a CFR-től, úgyhogy a legtávolabbi vidéken lakó kiscgazda részére is megnyílik a lehetőség a kiállítás megtekintésére. A kiállításra február hó 1-ig kell jelentkezni. Már eddig is élénk érdeklődés nyilvánul meg az EGE-ben úgy a vetőmagkereslet, mint a kiállítást terén. A kiállítás tartama alatt a gazdaköri elnökök értekezletre gyűlnek össze Kolozsvárt, számos szak-előadás lesz és az EGE különböző szakosztályai is üléseket tartanak. A Magyar Színház a kiállítás megnyitására napján a gazdakör tiszteletére díszelőadást rendez. A kiállítás iránt érdeklődőknek készséggel és díjtalanul nyújt felvilágosítást az EGE, Kolozsvár, Strada Regală 16.

— Mititã Constantinescu nemzetgazdasági miniszter vezető ideiglenesen a pénzügyminiszteriumot. Cancov pénzügyminiszter kiüldödre utazik és távollétének idejére a pénzügyminiszterium vezetésére Mititã Constantinescu nemzetgazdasági miniszter kapott megbízást.

— Az EGE felhívása a Gazdakörök vezetőihez. Az EGE szétküldte e héten a gazdakörökhöz évenként kibocsátani szokott évvégi felhívását, melyben figyelemzeti a gazdakörök elnökségét az évvégi teendőkre, amelynek a folyó évi működéséről szóló beszámoló és a jövő évi munkaprogram elkészítése és beküldése; a gazdaköri gépek, könyvtárak rendbehozása és kibővítése, vetőmagszükségletek (tavaszi gabona, kapás-, konyha- és virágvetőmag) összeírása és bejelentése; az EGE Kolozsvárt tartandó februári vetőmagkiállításán való előkészületek megtétele, az Erdélyi Gazda naplójának közösen való beszerzése stb. Tájékoztatja az egyesület körlevelében a kiscgazdák széles rétegeket, hogy a február 23-27. napjain Kolozsvárt rendezendő vetőmagkiállítás alkalmával kedvezményes áron lehet Kolozsvárra utazni és felhívja a kiscgazdákat, hogy az igen tanulságosnak ígérkező kiállítást minél nagyobb számban tekintsék meg.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, DECEMBER 23.

București. 6.45: Ritmikus torna, gyógyászati tanácsok. Reggeli hangverseny gramofonlemezek. A műsorban a következő zeneszerzők művei: Offenbach, Suppé, Ketelbey, Messenger. Utána: háztartási tanácsok. 12: Vegyes zene gramofonlemezek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. A Ionel Cristea-zenekar játéka. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Különféle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: A 4. Regina Maria Roșiori-ered zenekarának hangversenye. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek. Cutrupi, Waldteufel, Stefanopol, Boldeanu, Rubinstein, Zlatov, Marian. 19: Felolvasás régi karácsonyokról. 19.25: Ion Manu felolvasása. 20.55: Iorga Nicolae előadása Máramarosról. 21.15: A Cotroceni énekegyüttes karácsonyi énekeket ad elő. 21.40: A rádió zenekarának hangversenye. Vezényel Ion Ghiga. 22: Hírek. Sport. 22.15: A hangverseny folytatása. 22.35: Iosef Maria Hauschild berlini baritonista énekel. 23: Hírek. 23.15: Éttermi zene közvetítése. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: „Régi karácsonyok.” (Felolvasás.) 11.45: „A sportolók orvosi vizsgálata.” (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.10: Cigányzenekar. Közben 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Országos Postászenekar. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 17.25: „A kanárimadarak élete.” Utána: Kanárimadarak megszólaltatása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Koczé Antal cigányzenekara. Közben 18.30: Sportközlemények. 19: „A fejszés ember.” Dallos Sándor elbeszélése. 19.30: Hanglemezek. 20: Hírek. 20.05: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25: Az Operaház előadásának közvetítése „Aida.” Az I. felv. után kb. 21.25: A rádió kül-

Karácsonyra... és mindenkor!

MATUZ-RÁDIÓK

Bulev. Regina Maria 13., (udvarban).

Legújabb jelentéseink:

Sztojadinovic felkérésére Gentbe megy Ciano gróf

Rómából jelentik: Olasz politikai körökben úgy tudják, hogy Ciano gróf januárban Gentbe látogat el, hogy eleget tegyen Sztojadinovic jugoszláv miniszterelnök meghívásának. Még nem ismeretes, vajjon a belgrádi látogatásra Chamberlain angol miniszterelnök római látogatása előtt, vagy pedig azután kerül-e sor. A jugoszláv fővárosban különösen nagy érdeklődéssel kísérték Ciano gróf budapesti látogatását. Elsősorban a jugoszláv-magyar viszony alakulásának ügye kelt nagyobb érdeklődést. Belgrádban feltűnést keltett, hogy az ottani magyar követet Ciano budapesti tárgyalásai során Budapestre rendelték, ahol újabb utasítást kapott a magyar kormánytól.

Nyilvánosságra hozták a magyarországi zsidótörvény-javaslatot

Szigoru kategóriák szabályozzák az alkalmaztatási lehetőségeket

Budapestről jelentik: Országhatárokon túl is érdekfűdés központjába került, ugynevezett magyarországi zsidótörvény-javaslatot ismertette ma este a magyar kormánypart klubjában Tasnady Nagy András igazságügyminiszter.

A javaslat szerint:

1. Zsidónak számít minden telivér és félvér zsidó.
2. Nem zsidónak számít, aki csak negyedrészből zsidó.
3. Félvér zsidó, aki olyan házasságból származik, amely 1938. január elseje előtt kötött és amelyben a zsidó születéskor házastárs a házasság megkötése előtt keresztelkedett ki.
4. Az 1919. előtt kikeresztelkedettek is zsidónak számítanak, kivétel képeznek azok, akik a világháborúban hadiérmet szereztek, vagy legalább 50 százalékos hadirokkantak.
5. A belügyminiszter felhatalmazást kapott, hogy az 1914. július elseje után szerzett állampolgárságokat felülvizsgálja és ezóta csalárd uton szerzett állampolgárságokat visszavonja.
6. A zsidók választójogukat a rendes választás után 30 napon belül gyakorolhatják.

7. A zsidók nem lehetnek: a) köztisztviselők, b) királyi közjegyzők.

8. A sajtóban, ügyvédi karban csak 6 százalék zsidó szerepelhet, ehhez járul még a három százalék hadirokkant és hadiérmekekkel rendelkezők.

9. Időszaki lapnál zsidó nem lehet főszerkesztő, továbbá: a) nem lehet színigazgató, b) mozgósínház vezetője, c) filmgyár vezetője, d) dramaturg.

10. A lapok közül kivételt képeznek az idegen nyelvű lapok, valamint olyan lapok, amelyeknek lapfeje alatt „zsidó-lap” felírás szerepel.

11. Magánvállalatoknál csak 12 százalék zsidó lehet, amelyhez hozzászámítódik még három százalék hadirokkant és hadiérmekekkel rendelkező.

12. Az olyan vállalatoknál, ahol tiznél kevesebb alkalmazott van, csak két zsidó alkalmazott lehet.

13. Az olyan vállalatoknál, ahol ötnél kevesebb alkalmazott van, csak egy zsidó szerepelhet.

14. A zsidótörvényt 1943. január elsejéig feltétlenül végre kell hajtani.

15. A magyar kormány a zsidók kivándorlását mindenképpen elősegíti.

Lopásért elítélték Brüsszelben a szovjet kereskedelmi attaséját

A súlyosan megbélyegzett szovjet-attasé eltűnt a belga fővárosból

Brüsszelből jelentik: Fourewsky Abrahámot, a brüsszeli szovjet követség kereskedelmi attaséját ma Brüsszelben az ottani törvényszék egy áruházban elkövetett lopás miatt háromhavi börtönrre ítélte és kötelezte 350 frank kár megtérítésére. Az ítéletet az attasé távollétében hozták meg, mert Fourewsky eltűnt a városból.

Szélesebb nemzeti alapon szervezi át Chamberlain a kormányt

Személyes hajszáról panaszkodik Hore Belisha

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök római látogatásáról visszatérve szélesebb nemzeti alapokra fekteti kormányát — jelenti az angol sajtó. Hír szerint a miniszterelnök a kormány átalakítása során az egyik honvédelmi tarcát Eden volt külügyminiszternek fogja felajánlani. Valószínűnek tartják, hogy az újabb megbízatást Eden el fogja vállalni. Úgy tudják, hogy Inskip haderőfejlesztési miniszter feltétlenül megváltja tarcájától.

Ami Hore Belisha hadügyminiszter elleni ki-rohanást illeti, a nemzeti szabadelvű csoport, amelyhez a hadügyminiszter tartozik, szerdán felháborodott hangú előterjesztést tett a csoport elnökénél, lord Simon kincstári kancellárnál a hadügyminiszter elleni személyes hajszá miatt. Simon megígérte, hogy közölni fogja az előterjesztést Chamberlain miniszterelnökkel. A News Chronicle szerint a miniszterelnök teljes egészében visszautasította a Hore Belisha elleni vádakát.

A horvátoknak kedvezett a Sztojadinovic-kormányból eltávolított Korosec volt belügyminiszter

Belgrádból jelentik: Korosec belügyminiszternek az új kormányból való maradása politikai körök értesülése szerint azzal függ össze, hogy Macsek részéről a közeljövőben olyan lépés fenyeget, amely szükségessé teheti a jugoszláv kormány erélyes fellépését. Korosec, aki már a vá-

lasztások alkalmával is meglehetősen szabadjára engedte a horvátokat, nem vállalkozhatott erre a feladatra, mert szlovén és még hozzá római katolikus pap is. Ezért volt szükség Acimovic belgrádi rendőrfőnök személyében az erős kerü belügyminiszter kinevezésére.

Hitler ismét nagy beszédre készül

Londonból jelentik: A „Daily Express” berlini jelentése szerint Hitler birodalmi vezér január 30-án,

kormányra lépésének hatodik évfordulóján nagy beszédet fog mondani, amelynek témája a béke és leigyeztetés kérdése lesz. Úgy tudják, hogy Hitler e kérdésekben pozitív értelemben fog állást foglalni.

Bizalmat szavaztak a Daladier-kormányának

Párisból jelentik: A francia kamara befejezte költségvetési vitát és 291 szavazattal 284 szavazat ellenében bizalmat szavazott a Daladier-kormány pénzügyi javaslatainak.

Delbos nemzeti kormányt sürget

Páris. (Rador.) Delbos volt francia külügyminiszter a következő nyilatkozatot adta Havas-ügynökségnek:

— Alaptalan több napilapnak az az állítása, hogy megbízást kaptam volna Blum volt miniszterelnöktől, hogy tegyek ajánlatot Tardieunak új kormány megalakítására és hogy ebbe a kormányba Blum is belépne.

A volt külügyminiszter kijelentette, hogy véleménye szerint a legszélesebb alapon nemzeti kormány alakítása volna szükséges.

Az Egyesült Államok kormánya buzát küld a spanyol lakosságnak

Newyork. (Rador.) Az Egyesült-Államok kormánya havonta 500 ezer bushel búzát bocsátott a Vörös Kereszt rendelkezésére, hogy azt a spanyolországi polgári lakosság között kiosszák.

„Fehér karácsonyra” készül Anglia

Londonból jelentik: Az angliai időjárás fehérkarácsonyt ígér. Az egész Angliát, a délnyugati sarkot kivéve, vastag hó borítja, amely az egész országban sok forgalmi zavart okoz. A hideg és a rossz időjárás következtében az utóbbi napokban 4 millió ember vesztette el a kenyerét legalább ideiglenesen, mert az építési munkálatokat mindenütt félbe kellett szakítani. A nagy hidegnek ujjban ismét husz halálos áldozata van.

Atholl hercegnő kibukott az angol parlamentből

Londonból jelentik: Perth kerületben időközi választás volt, amelyen a konzervatív W. M. Snobden 11.800 szavazatot kapott a pártönkivüli Atholl hercegnővel szemben, aki nagy kisebbségben maradt. A választás pikantériájához tartozik, hogy Atholl hercegnő azért mondott le mandátumáról, mert nem értett egyet a kormány külpolitikájával. Az előző választáson a hercegnő konzervatív programja mellett 15.280 szavazattal nyert mandátumot, míg most pártönkivüli programhirdetés mellett régi kerületében elfordult tőle a közbizalom.

Angol diplomata rejtélyes öngyilkossága

Berlinből jelentik: A Lokalanzeiger értesülése szerint Gotiman angol alkonzul spanyol titkárság öngyilkosságát követett el. A titkár leugrott lakásának ablakából és szörnyen halt.

Az angol lapok arról írják, hogy Francoék letartóztatták a burgosi angol diplomáciai képviselő futárát, Rattenburit és feleségét is. Ezenkívül letartóztatták a sansebastiani angol konzulátus két alkalmazottját és egyik angol hivatalnokát is.

Könnyebb gépkocsi- szerencsétlenség érte dr. Gál Miklós volt képviselő feleségét

Torda. Kedden este a tordai vasútállomás közelében egy tolató vasuti szerelvény, mely tíz kocsiából állott, elütötte Abraham tordai gépkocsivarozó autóját, amelyben Gál Miklós dr. tordai ügyvéd felesége és Bocsány Márta ültek. A két hölgy később Marosvásárhelyről tért vissza Tordára és a kocsi vezetője nem vette észre a pályán tolató szerelvényt. A vágányokat elzáró sorompó nem volt leeresztve és ebben a pillanatban hajtott fel a sínekre, amikor a vonat odaérkezett. Az összeütközés következtében a gépkocsi összetört, utasainak azonban semmi bajuk nem történt.